

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ

3^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΝΗΣΟΥ ΧΡΥΣΗ (Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.)

Ηράκλειο, Τετάρτη 12 Ιανουαρίου 2022

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης της νήσου Χρυσή Δ. Ιεράπετρας Ν. Λασιθίου [Ε.Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.], η οποία συγκροτήθηκε με την αρ. πρωτ. 68814/1025/05-11-2021 [ΑΔΑ: 64ΡΧΟΡ1Θ-296] Απόφαση της Συντονίστριας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, συνήλθε στη 3^η Συνεδρίαση, στο Ηράκλειο, στις 12 Ιανουαρίου 2022, ημέρα Τετάρτη και ώρα 11:00 π.μ., σε συνέχεια των με αρ. πρωτ. οικ. 1/04-01-2022 και 2 & 3/10-01-2022 Προσκλήσεων του Συντονιστή της, κ. Καλούστ Παραγκαμιάν, Διευθυντή του Ινστιτούτου Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας.

Στη 3^η συνεδρίαση της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ. συμμετείχαν τα Τακτικά μέλη της, ως ακολούθως:

1.	κ. Καλούστ Παραγκαμιάν	Βιολόγος, Δ/ντής Ινστιτούτου Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας	Συντονιστής	Φυσική Παρουσία
2.	κα Μαρία Κοζυράκη	Συντονίστρια Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης	Τακτικό Μέλος	Φυσική Παρουσία
3.	κ. Ιωάννης Γουλιδάκης	Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου	Τακτικό Μέλος	Φυσική Παρουσία
4.	κ. Παύλος Δασκαλάκης	Εκπαιδευτικός, Εκπρόσωπος Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας Ιεράπετρας «ΚΟΚΚΙΝΕΛΛΑ»	Τακτικό Μέλος	Φυσική Παρουσία
5.	κ. Μιχάλης Προμπονάς	Υπεύθυνος Εργαστηρίου Οικολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, Πανεπιστημίου Κρήτης	Τακτικό Μέλος	Φυσική Παρουσία
6.	κ. Εμμανουήλ Μιχελαράκης	Πρόεδρος Σωματείου Καταστηματαρχών Ιεράπετρας	Τακτικό Μέλος	Μέσω τηλεδιάσκεψης

Απών ήταν ο κ. Ασπραδάκης Γεώργιος, Τακτικό μέλος της Επιτροπής, Αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών, Έργων και Μελετών Δήμου Ιεράπετρας, ο οποίος είχε προσκληθεί νόμιμα, είχε αποδεχθεί την πρόσκληση για συμμετοχή μέσω τηλεδιάσκεψης (σχετικό το από 03-01-2022 ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του προαναφερόμενου προς τη Γραμματεία της Επιτροπής με επισυναπτόμενο το Δελτίο Συμμετοχής του) αλλά δεν προσήλθε επικαλούμενος – μετά την έναρξη της συνεδρίασης - λόγους

ασθένειας. Το Αναπληρωματικό μέλος της (κα Χατζημαρκάκη Χρυσούλα) επίσης δεν συμμετείχε στη συνεδρίαση σε αναπλήρωση του κ. Ασπραδάκη, λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων καθώς και κωλύματος εκπροσώπησης του Δήμου, διοικητικής φύσεως, της προαναφερόμενης για το οποίο ενημερώθηκε η Γραμματεία την ίδια ημέρα, πριν την έναρξη της συνεδρίασης.

Τη συνεδρίαση παρακολούθησε - μετά από αίτημά του και τη σύμφωνη γνώμη του Συντονιστή - μέσω τηλεδιάσκεψης, ως απλός παρατηρητής, ο κ. Καλύβας Εμμανουήλ, Αναπληρωματικό μέλος της Επιτροπής, Γεωπόνος, Εκπρόσωπος Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας Ιεράπετρας «ΚΟΚΚΙΝΕΛΛΑ».

Στη συνεδρίαση συμμετείχαν, μέσω τηλεδιάσκεψης, μετά από Πρόσκληση του Συντονιστή εκπρόσωποι των συνεμπλεκόμενων Φορέων/Υπηρεσιών στα θέματα της νήσου Χρυσή, ήτοι:

α) η κα Χρυσούλα Σοφιανού, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου, **β)** ο κ. Εμμανουήλ Κουδουμάς, Αναπλ. Προϊστάμενος Δ/σης Δασών Λασιθίου, **γ)** ο κ. Χρυσοφάκης Ιωάννης, Υπολιμενάρχης Ιεράπετρας, **δ)** ο κ. Πάντης Νικόλαος, Υπαστυνόμος Α΄-Διοικητής του Αστυνομικού Τμήματος Ιεράπετρας, **ε)** ο κ. Καλιοντζής Δημήτριος, Διοικητής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Ιεράπετρας, **στ)** ο κ. Γαϊτανάκης Ιωάννης, Προϊστάμενος Δημοτικής Αστυνομίας Ιεράπετρας.

Επιπρόσθετα, αποδέχτηκαν την ειδική Πρόσκληση του Συντονιστή και συμμετείχαν, μέσω τηλεδιάσκεψης, στη συνεδρίαση η κα Δάφνη Φιλιππάκη, Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη για την Ποιότητα Ζωής και η κα Ελευθερία Μαυρομάτη, Ειδική Επιστήμονας στον Συνήγορο του Πολίτη.

Απούσα ήταν η Προϊσταμένη της Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου, κα Μπρόκου Μαίρη, η οποία είχε προσκληθεί αλλά δεν κατέστη δυνατό να συμμετάσχει στη συνεδρίαση για τεχνικούς λόγους (σχετικό το από 12/1/2022, 12:12 μ.μ., ηλεκτρονικό ταχυδρομείο που απέστειλε στη Γραμματεία της Επιτροπής).

Η συνεδρίαση διήρκησε περίπου πέντε ώρες. Σημειώνεται ότι, για την ομαλή και λειτουργική διεξαγωγή της συνεδρίασης, και μετά από πρόταση του Συντονιστή, η οποία έγινε αποδεκτή από τα μέλη, αυτή διεξήχθη σε δύο μέρη, μεταξύ των οποίων έγινε ολιγόλεπτο διάλειμμα.

Κατά το Α΄ μέρος, διάρκειας τριών ωρών, οι εκπρόσωποι και επικεφαλής των τοπικών αρχών που συμμετείχαν στη συνεδρίαση, διατύπωσαν τις τοποθετήσεις-απόψεις-προτάσεις τους και απάντησαν στα πολυάριθμα ερωτήματα που έθεσαν τα μέλη της Επιτροπής. Κατά το Β΄ μέρος της συνεδρίασης, διάρκειας περίπου δύο ωρών, έγινε αναλυτική συζήτηση μεταξύ των μελών της Επιτροπής κατά την οποία: α) όλοι μαζί αξιολόγησαν τις διατυπώσεις των Φορέων, και β) κάθε μέλος τοποθετήθηκε ξεχωριστά και πήρε θέση για τα διαλαμβανόμενα.

Τέλος, τα πρακτικά τηρήθηκαν από την υπάλληλο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, κα Αργυροπούλου Ευφροσύνη, ΤΕ Διοικητικού Λογιστικού, η οποία έχει οριστεί Γραμματέας της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία, ακολούθησε η έγκριση της Ημερήσιας Διάταξης ως εξής:

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Διαπίστωση Απαρτίας / Έναρξη Συνεδρίασης / Έγκριση της Ημερήσιας Διάταξης της 3^{ης} Συνεδρίασης της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.
2. Έγκριση του Πρακτικού της 2^{ης} Συνεδρίασης της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.
3. Εισήγηση από τον κ. Καλούστ Παραγκαμιάν, Συντονιστή της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ., Δ/ντή του Ινστιτούτου Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας.

II. ΦΥΛΑΞΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΧΡΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

III. ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ και ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Έγκριση των Αποφάσεων και Συμπερασμάτων της 3^{ης} Συνεδρίασης της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.

Κατόπιν της παρουσίασης του θέματος από τον Συντονιστή της Επιτροπής, τις εναρκτήριοιες *Εισηγήσεις* του κ. Γουλιδάκη και της κας Κοζυράκη και της συζήτησης που ακολούθησε, η Επιτροπή Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.:

A) ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ:

Το ειδικότερο θεσμικό πλαίσιο προστασίας για την περιοχή της νήσου Χρυσή σε συνδυασμό με εκείνο που διέπει την προστασία των αρχαιοτήτων, όπως αυτό αναλυτικά παρατίθεται στο Πρακτικό «Αποφάσεις-Συμπεράσματα 1^{ης} Συνεδρίασης».

B) ΕΛΑΒΕ ΓΝΩΣΗ :

i) Των δράσεων για την προστασία της νήσου Χρυσή και της επιχειρησιακής επάρκειας όλων των συναρμόδιων και εμπλεκόμενων τοπικών αρχών, που συμμετείχαν δια των επικεφαλής εκπροσώπων τους, ήτοι της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου, της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου, του Λιμεναρχείου Ιεράπετρας, του Αστυνομικού Τμήματος Ιεράπετρας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Ιεράπετρας, της Δημοτικής Αστυνομίας Ιεράπετρας καθώς και των εκπροσώπων του Συνήγορου του Πολίτη ο οποίος έχει καταδείξει αναλυτικά στο πόρισμά του τις παθογένειες της διαχείρισης της νήσου Χρυσή.

ii) Των απόψεων και προτάσεων που διατυπώθηκαν από τους εκπροσώπους των ως άνω αναφερόμενων Υπηρεσιών σχετικά με τη φύλαξη, τον έλεγχο της επισκεψιμότητας αλλά και την παραβατικότητα η οποία εξακολουθεί να υφίσταται και να υποβαθμίζει καταστρεπτικά το περιβάλλον στο νησί.

Αναλυτικότερα οι τοποθετήσεις-απόψεις-προτάσεις των συναρμόδιων Υπηρεσιών κατά το α' μέρος της συνεδρίασης, οι οποίες αποτυπώνουν την κατάσταση στη νήσο, τις αιτίες και τις λύσεις που από την εμπειρία τους θεωρούν ότι θα επιφέρουν λύση στο μείζον πρόβλημα της περιβαλλοντικής αλλοίωσης, παρατίθενται στο **Παράρτημα Ι** του παρόντος.

Γ) ΕΠΕΣΗΜΑΝΕ / ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕ:

- Το γεγονός ότι όλες οι Υπηρεσίες, με τις δράσεις και τις ενέργειές τους, επιτέλεσαν και συνεχίζουν να επιτελούν σημαντικό έργο στη νήσο Χρυσή, παρά τις αντιξοότητες και τα προσκόμματα (υποστελέχωση, έλλειψη πλωτού μέσου κα.) που ήταν μεν γνωστά αλλά αναδείχτηκαν και μέσα από τη διεξοδική συζήτηση.
- Αποτελεί λυπηρό γεγονός η για δεύτερη συνεχόμενη φορά απουσία του Δήμου Ιεράπετρας από τη συζήτηση κρίσιμων ζητημάτων και τη λήψη σχετικών αποφάσεων. Στη παρούσα φάση επιβάλλεται η ύπαρξη συνεργασίας και αμοιβαίας διάθεσης εύρεσης κοινά αποδεκτών λύσεων με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρα ανάπτυξη του τόπου.
- Το προηγούμενο -ανεπαρκές- καθεστώς φύλαξης και εφαρμογής του νομικού πλαισίου προστασίας δεν έχει αλλάξει ή βελτιωθεί μέχρι σήμερα. Οι αρμόδιες υπηρεσίες, υπό τις ισχύουσες συνθήκες (δυσκολία πρόσβασης, έλλειψη υποδομών εποπτείας), είναι αδύνατον να ασκήσουν αποτελεσματική φύλαξη και ικανό έλεγχο στον αριθμό των επισκεπτών που αποβιβάζονται από τα τουριστικά πλοία πάνω στους ήδη αυθαίρετους προβλήτες, για τους οποίους υπάρχουν εν ισχύ τελεσίδικα πρωτόκολλα κατεδάφισης.

- Δεν υπάρχει καμία επιτρεπόμενη υποδομή στοιχειώδους εξυπηρέτησης επισκεπτών και, δεν υπάρχει δυνατότητα παροχής πρώτων βοηθειών σε περίπτωση που προκύψει ανάγκη.
- Το μοναδικό φυσικό περιβάλλον της νήσου και ο οικότοπος του "θαλάσσιου" κέδρου (άρκευθος) έχει πληγεί συστηματικά και αυξανόμενα από την ένταση των δραστηριοτήτων της καλοκαιρινής περιόδου και, κινδυνεύει άμεσα με εξαφάνιση εάν δεν ληφθούν δραστικά μέτρα αντιμετώπισης και αποκατάστασής του.

Στο **Παράρτημα Ι** του παρόντος παρατίθεται το **Β' μέρος** της συζήτησης και αναπτύσσονται οι τοποθετήσεις του Συντονιστή και καθενός από τα μέλη της Επιτροπής, αποτυπώνοντας το σκεπτικό και την τεκμηρίωση της απόφασης που ακολουθεί.

Δ) ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ (με ομοφωνία των συμμετεχόντων μελών της και χωρίς αμφιβολία):

1. Εγκρίνει το πρακτικό «**Αποφάσεις – Συμπεράσματα της 2^{ης} Συνεδρίασης της Ε.Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.**» με τα Παραρτήματά του που αποτελούν αναπόσπαστα μέρη αυτού.

2. Δεδομένων:

α. των ως άνω αναφερόμενων διαπιστώσεων,

β. ότι, τα σχετικά μέτρα του Σχεδίου Δράσης για τη σύνταξη και εφαρμογή σχεδίου φύλαξης και κανονισμού λειτουργίας για την προστατευόμενη περιοχή προβλέπεται να υλοποιηθούν εντός του 2022 έως και τις αρχές του 2023 και

γ. ότι πρέπει να περιοριστεί, *τουλάχιστον για ένα έτος*, το φαινόμενο της "μαζικής" και ανεξέλεγκτης αποβίβασης τουριστών στο νησί, η οποία έχει αποδειχτεί ιδιαίτερα επισφαλής και επιζήμια διαχρονικά και, δεν συνάδει με τα χαρακτηριστικά και τις αξίες του προστατευόμενου τοπίου,

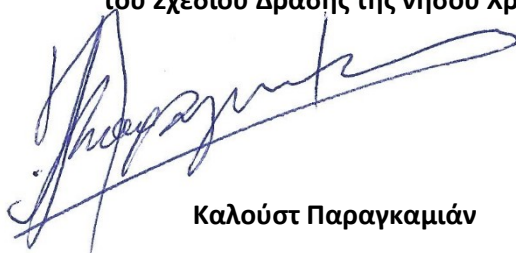
η Επιτροπή αποφάσισε, και σε εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 9 της αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 ΚΥΑ [ΦΕΚ 617/Δ'/17.09.2021], **να εισηγηθεί στην Συντονίστρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης**, για τη λήψη της προβλεπόμενης σχετικής απόφασης τα κάτωθι:

▪ Κατά την επόμενη τουριστική περίοδο έτους 2022:

- i. Στα επιβατηγά τουριστικά πλοία (ημερόπλοια), στα επιβατηγά τουριστικά ολικής ναύλωσης και στα ιδιωτικά σκάφη αναψυχής να επιτρέπεται να κάνουν μόνο τον περίπλου του νησιού καθώς και στάσεις (αγκυροβολία) κοντά στις παραλίες, για τη λήψη θαλάσσιου λουτρού των περιηγητών. Οι λουόμενοι μπορούν να κάνουν χρήση των παραλιών, χωρίς όμως να επιτρέπεται η πρόσβαση στα ενδότερα του νησιού, ούτε να κάνουν χρήση της σκιάς των θαλασσόκεδρων εντός του επαπειλούμενου οικοτόπου, τηρώντας όλους τους όρους και περιορισμούς που ορίζει η ως άνω αναφερόμενη Κ.Υ.Α. για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, καθώς και της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής, και ο ισχύων Κανονισμός που διέπει το νησί ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής.
- ii. Οι επιτρεπόμενοι λοιποί επισκέπτες στο νησί θα πρέπει είτε να διατηρούν νόμιμο δικαίωμα ή να διαθέτουν σχετική άδεια από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή αρχές.
- iii. Τα παραπάνω προτείνεται να ισχύουν για ένα έτος από τη λήψη της σχετικής απόφασης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, οπότε και θα επανεξεταστούν από την Επιτροπή συνεκτιμώντας τα δεδομένα και την πρόοδο στα θέματα επάρκειας φύλαξης και ελέγχου επισκεψιμότητας.

3. Δεδομένης της αναγκαιότητας για επιτάχυνση των διαδικασιών εφαρμογής και υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης, το σώμα αποφάσισε να οριστεί η επόμενη (4^η) συνεδρίαση το δεύτερο δεκαπενθήμερο μηνός Φεβρουαρίου 2022, όπου και μοναδικό θέμα συζήτησης θα είναι «**Η εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου στη νήσο Χρυσή**».

Με την αριθ. 68814/1025/2021
απόφαση Συντονίστριας ΑΔΚ
Ο Συντονιστής της Επιτροπής
Εφαρμογής και Παρακολούθησης
του Σχεδίου Δράσης της νήσου Χρυσή

Καλούστ Παραγκαμιάν

Δ/ντής Ινστιτούτου Σηπλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας

Συνημμένα:

1. Συζήτηση_Α' και Β' μέρος [**Παράρτημα Ι**]
2. Κατάλογος συμμετεχόντων [**Παράρτημα ΙΙ**]

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

**ΕΠΙ ΤΟΥ ΜΟΝΑΔΙΚΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ:
«Φύλαξη και Επισκεψιμότητα στη νήσο Χρυσή στην επόμενη τουριστική περίοδο»**

Α΄ ΜΕΡΟΣ

- **ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ**
- **ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ – ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ (ΜΕΛΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΦΟΡΕΩΝ)**

Κατά την έναρξη της συνεδρίασης, ο Συντονιστής της Επιτροπής, και αφού καλωσόρισε όλους τους συμμετέχοντες: α) προσδιόρισε το θέμα της συζήτησης στο εάν μπορεί να εξασφαλιστεί, για την επόμενη τουριστική περίοδο, μία νόμιμη-ελεγχόμενη επισκεψιμότητα στη νήσο Χρυσή και εάν ναι πώς θα είναι αυτή και β) κάλεσε τον κ. Γουλιδάκη και την κα Κοζυράκη -κύριοι εισηγητές του θέματος συζήτησης της ημερήσιας διάταξης- να διατυπώσουν τις εισηγήσεις τους.

Ο κ. Γουλιδάκης, επεσήμανε την άμεση και επιτακτική ανάγκη επίλυσης των ζητημάτων φύλαξης και εποπτείας της νήσου καθώς και της επισκεψιμότητας στη νήσο Χρυσή, μέσω διεξοδικής συζήτησης με τους αρμόδιους Φορείς, επισημαίνοντας τους κύριους λόγους, ως εξής:

α) Η μεγάλη επισκεψιμότητα τα τελευταία χρόνια στη νήσο Χρυσή, που αποτελεί πόλο έλξης χιλιάδων επισκεπτών, συνδυαστικά με την επιχειρηματικότητα που αναπτύσσεται (μέσω των δρομολογίων πλοιαρίων κα.) καθιστά κρίσιμο και αναγκαίο τα προαναφερθέντα να διέπονται από ασφάλεια και από ένα καθορισμένο πλαίσιο κανόνων.

β) Το γεγονός ότι για την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης (Σ.Δ.), που αποτελεί ένα πολύτιμο θεσμικό εργαλείο και μία πυξίδα για τους συνεμπλεκόμενους φορείς, απαιτούνται συγκεκριμένες ενέργειες (χρηματοδότηση μελετών, έργων που προβλέπονται στο σχετικό ΦΕΚ) οι οποίες ωστόσο θέτουν ως «προαπαιτούμενο» την ύπαρξη φύλαξης στο νησί τόσο κατά το χρονικό διάστημα υλοποίησης του Σχεδίου όσο και μελλοντικά.

Στη συνέχεια η κα Κοζυράκη, συνεπικούρησε των ανωτέρω, κάνοντας επίσης αναφορά στην πρόβλεψη της παρ. 3 του άρθρου 9 του ΦΕΚ 617/Δ'/2021 (περί του Σ.Δ.) σύμφωνα με την οποία: «Μέχρι την εκπόνηση της Μελέτης Φέρουσας Ικανότητας Επισκεπτών της περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ιδίου ΦΕΚ, δύναται με απόφαση της Συντονίστριας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, μετά από Εισηγήση της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ. της νήσου Χρυσή, να ορίζεται ο μέγιστος αριθμός των επισκεπτών σε ημερήσια βάση, το χρονικό διάστημα που θα επιτρέπονται οι επισκέψεις, η διάρκεια που θα επιτρέπεται ημερησίως η επίσκεψη στην περιοχή της Νήσου Χρυσή, οι ακολουθούμενες διαδρομές καθώς και άλλες σχετικές ρυθμίσεις».

Η κα Κοζυράκη σημείωσε ότι:

α) Κρίνεται άκρως επείγον και κρίσιμο, για το ερχόμενο καλοκαίρι του έτους 2022, να καθοριστούν άμεσα και να ληφθούν τα δυνατόν καταλληλότερα μέτρα κυρίως για το περιβάλλον στο νησί και, δευτερευόντως, για την ανθρώπινη δραστηριότητα πάνω σε αυτό. Ο δε καθορισμός αυτών των μέτρων, ως προς την επισκεψιμότητα, θα καθοδηγηθεί από την υφιστάμενη κατάσταση του βιοτικού περιβάλλοντος της νήσου και την εξέταση και αξιολόγηση παραγόντων όπως είναι οι συνθήκες που επιβάλλουν την αύξηση ή τη μείωση της επισκεψιμότητας ή την πιθανή απαγόρευσή της (μέσω της εγκαθίδρυσης ενός «ελεγχόμενου» μοντέλου).

γ) Επιπρόσθετα, η επίλυση του ζητήματος της φύλαξης, έχοντας όλοι ως δεδομένα τα υφιστάμενα προβλήματα-της υποστελέχωσης των υπηρεσιών, της δύσκολης πρόσβασης-μετάβασης του προσωπικού τους στο νησί κλπ.-είναι και η βασική παράμετρος που θα διασφαλίσει την επιτυχία και την ευόδωση όλων των δράσεων και των μέτρων που θα πρέπει να υλοποιηθούν για τα επόμενα τρία χρόνια στο νησί.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τόσο ο Συντονιστής όσο και τα δύο Τακτικά μέλη της Επιτροπής εξέφρασαν τη λύπη και τη δυσαρέσκειά τους για το γεγονός ότι ο Δήμος Ιεράπετρας δεν κατέστη εφικτό να συμμετάσχει δια των εκπροσώπων του, έστω και μέσω τηλεδιάσκεψης, υπερτονίζοντας την αναγκαιότητα ύπαρξης αγαστούς συνεργασίας μεταξύ όλων των συνεμπλεκόμενων φορέων, ειδικά αυτών που έχουν ενεργό ρόλο-βάσει του ΦΕΚ-στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης για τη νήσο Χρυσή.

Ακολούθως στο παρόν, αποτυπώνονται αναλυτικά, κατά σειρά ομιλητών, οι Τοποθετήσεις των εκπροσώπων και επικεφαλής των Υπηρεσιών, που αποδέχτηκαν τις με αρ.πρωτ.οίκ. 1/04-01-2022 και 2 & 3/10-01-2022 Προσκλήσεις του Συντονιστή της Επιτροπής Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης της νήσου Χρυσή, κ. Καλούστ Παραγκαμιάν, και συμμετείχαν στη συνεδρίαση μέσω τηλεδιάσκεψης.

Αναπτύσσονται τα κύρια σημεία που αναδείχθηκαν μέσω των διατυπώσεών τους, των απαντήσεών τους στα πολυάριθμα ερωτήματα του Συντονιστή και των μελών της Επιτροπής καθώς και οι απόψεις-προτάσεις τους στα ζητήματα της φύλαξης και του ελέγχου επισκεψιμότητας στη νήσο Χρυσή, τα οποία και τεκμηριώνουν το περιεχόμενο του αποφασιστικού μέρους του παρόντος Πρακτικού.

A. Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου

[Εκπρόσωπος Φορέα: κα Σοφιανού, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου]

Κύρια σημεία Τοποθέτησης:

- Ολόκληρη η νήσος Χρυσή είναι κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος.
- Δράσεις της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας στο νησί:
 - i) Η Υπηρεσία διενεργεί ανασκαφή στο νησί σε δύο χρονικές περιόδους του έτους, ήτοι Μάιο και Οκτώβριο. Οι μήνες αυτοί έχουν επιλεγεί ως πλέον κατάλληλοι για ανασκαφή, δεδομένων των καιρικών συνθηκών που επικρατούν αυτά τα χρονικά διαστήματα του έτους, καθώς από τον Ιούνιο και στη διάρκεια του καλοκαιριού η ζέστη και ο αέρας αποτρέπουν τις εργασίες της Υπηρεσίας. Η άδεια για συστηματική ανασκαφή που έχει η Υπηρεσία είναι διάρκειας οκτώ εβδομάδων με αποτέλεσμα να γίνεται διαμοιρασμός στις ως άνω αναφερθείσες χρονικές περιόδους, ήτοι τέσσερις εβδομάδες τον Μάιο και τέσσερις τον Οκτώβριο. Στη περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί η ανασκαφή δίνεται παράταση των εργασιών.
 - ii) Έχει ήδη διεξαχθεί μία αρχαιολογική έρευνα και έχουν εντοπιστεί διάφορες θέσεις αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, οι οποίες χρονολογούνται από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι την Ενετοκρατία. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν εποικήθηκε το νησί και αργότερα. Είναι γνωστό ότι στην Τουρκοκρατία είχε κατοικηθεί. Η Υπηρεσία γνωρίζει τις θέσεις αυτές, είναι σημειωμένες, και τις προστατεύει. Γίνεται ανασκαφή στο δυτικό μέρος της ακτής, συγκεκριμένα γύρω από το Φάρο, αυτή τη στιγμή, όπου έχει βρεθεί ένας πολύ ενδιαφέρον μινωικός οικισμός. Είναι από τις αρχαιότερες θέσεις επεξεργασίας πορφύρας στην ανατολική Μεσόγειο. Η ανασκαφή θα συνεχιστεί καθώς υπάρχουν εξασφαλισμένοι χρηματοδοτικοί πόροι. Και φυσικά όταν θα ολοκληρωθεί η ανασκαφή στο συγκεκριμένο σημείο, υπάρχουν και άλλοι συγκεκριμένοι χώροι που μπορούν να ανασκαφούν.
 - iii) Παράλληλα με την ανασκαφή στον μινωικό οικισμό, η Υπηρεσία έχει κάνει ορισμένες τομές κοντά στο εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου, το μοναδικό που υπάρχει στο νησί. Εκεί έγινε

αντιληπτή μία τοιχοποιία που φαινόταν αρκετά αρχαία. Διαπιστώθηκε ότι εκεί υπήρχε μία μεγάλη δεξαμενή η οποία κατασκευάστηκε στη ρωμαϊκή εποχή. Συνέχισε να χρησιμοποιείται μέχρι την Ενετοκρατία. Υπάρχουν πάρα πολλά δείγματα για τον τρόπο που προσπαθούσαν να αποθηκεύσουν το νερό στο νησί, το οποίο είναι πάρα πολύ σημαντικό. Έχουν εντοπιστεί πηγάδια, αρχαίες δεξαμενές, αυλάκια κτιστά τα οποία κατεύθυναν το νερό.

iv) Η Υπηρεσία, σε επιχειρησιακό επίπεδο συνεργασίας με άλλους φορείς, έχει πολλάκις συμμετάσχει σε διασκέψεις που κατά καιρούς έχουν γίνει, υποβάλλοντας και προτάσεις, στα ζητήματα που αφορούν στην προστασία της νήσου Χρυσή, που, δυστυχώς, κατά την κα Σοφιανού, δεν είχαν αποτέλεσμα.

v) Ως προς το Σχέδιο Δράσης προτείνεται η μείωση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης ορισμένων μελετών και δράσεων, αναφέροντας ενδεικτικά ότι, μέτρα, όπως η απομάκρυνση οικίσκων ζώων, δύναται να γίνουν άμεσα.

▪ **Στα ζητήματα παραβατικότητας στο νησί, καθαριότητας, ιδιοκτησιακού, φύλαξης και επισκεψιμότητας αναφέρθηκαν τα κάτωθι:**

i) Επιβάλλεται να περιοριστούν πάρα πολλές αυθαιρεσίες που συντελούνται στο νησί. Η κα Σοφιανού, εκφράζοντας τη δυσαρέσκειά της, ενδεικτικά ανέφερε φαινόμενα που έχουν παρατηρηθεί στη διάρκεια των επισκέψεων της Υπηρεσίας στο νησί, όπως παράνομη βόσκηση, σωλήνες που συγκεντρώνουν το νερό, άνθρωποι που ισχυρίζονται ότι είναι μόνιμοι κάτοικοι στο νησί να παίρνουν το νερό από τα πηγάδια και να γεμίζουν μπιτόνια ή να βάζουν “μπουγάδα” χρησιμοποιώντας χημικά προϊόντα.

ii) Ως προς το θέμα της καθαριότητας του νησιού, κρίνεται άμεση και επιτακτική η ανάγκη απομάκρυνσης των απορριμμάτων όχι μόνο αυτών που εντοπίζονται στα ενδότερα (συσσωρευμένοι όγκοι σκουπιδιών) αλλά και αυτών που ξεβράζονται περιμετρικά των ακτών της νήσου και τα οποία είναι διάφορα σκουπίδια και υλικά τα οποία είναι επικίνδυνα (χάλκινα, σιδερένια αντικείμενα κλπ.). Στο δε χώρο της ανασκαφής έχουν εντοπιστεί και πάνελ αμιάντου τα οποία το προσωπικό της Υπηρεσίας δεν μπορεί να ακουμπήσει και να απομακρύνει.

iii) Το ιδιοκτησιακό καθεστώς αποτελεί ζήτημα που χρήζει άμεσου ελέγχου και επίλυσης, καθώς επηρεάζει τα ζητήματα της φύλαξης και της επισκεψιμότητας.

iv) Σημειώνεται, χωρίς αυτά να αποτελούν ζητήματα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας, ότι η φύλαξη είναι η πιο ενδεδειγμένη λύση, αυτή τη στιγμή, για την προστασία του νησιού, και ότι ο πιθανός αποκλεισμός της επισκεψιμότητας δεν θα είχε ουσιαστικά οφέλη. Η κα Σοφιανού, διατύπωσε την άποψή της στηριζόμενη στην πιθανότητα ότι : α) θα υπάρξουν αντιδράσεις από τους τοπικούς φορείς και τους επιχειρηματίες της ευρύτερης περιοχής της Ιεράπετρας, β) το νησί υπάρχει κίνδυνος να “ξεχαστεί”- εάν αποκλειστεί (ως τόπος τουριστικού προορισμού)- είτε από τα τουριστικά γραφεία είτε από τους επισκέπτες.

v) Ως λύση, προτείνεται μία ήπια μορφή επισκεψιμότητας, ελεγχόμενη. Και με προαπαιτούμενο να υπάρχει φύλαξη.

Μετά από ερωτήματα που έθεσαν ο Συντονιστής [κ. Παραγκαμιάν] και τα μέλη [κ. Προμπονάς και κ. Δασκαλάκης] αναφέρθηκαν τα κάτωθι:

- Δεν έχουν διαπιστωθεί από την Αρχαιολογική Υπηρεσία λαθρανασκαφές (τύπου σκαψίματα). Τουλάχιστον στην περιοχή που διενεργείται η ανασκαφή.
- Δεν υπάρχει αρχαιοφύλακας, ορισμένος από την υπηρεσία, για το νησί. Όταν υφίσταται ανάγκη για αυτοψίες κλπ. αναλαμβάνουν οι φύλακες της Ιεράπετρας.
- Σημαντικό πρόβλημα, στη περίπτωση της φύλαξης, αποτελεί η μετακίνηση και η διαμονή του φύλακα στο νησί.

- Οι ομάδες που απαρτίζουν την ανασκαφή που διενεργείται στη νήσο Χρυσή απαρτίζονται συνήθως από δέκα άτομα. Η Υπηρεσία δεν διαθέτει πλωτό σκάφος και καθώς τα караβάκια δεν δύναται να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες μετάβασης του προσωπικού στο νησί για λόγους ωραρίου εργασίας, η μεταφορά τους στο νησί, κάθε φορά, γίνεται με ναύλωση σκάφους χωρητικότητας δέκα ατόμων. Γεγονός είναι ότι ετησίως δαπανάται μεγάλο κονδύλι για τη ναύλωση του σκάφους.
- Ενώ το ενδιαφέρον από φοιτητές και πανεπιστήμια είναι αξιοσημείωτα μεγάλο, το γεγονός της έλλειψης βασικών υποδομών φιλοξενίας (χώρος προσωρινής διαμονής, χώροι υγιεινής, παροχής πρώτων βοηθειών κ.α.) καθώς και υπηρεσιακού πλωτού μέσου, καθιστούν αδύνατη τη συμμετοχή φοιτητών στις ανασκαφές και την επιτάχυνση του χρόνου ολοκλήρωσής τους.
- Σχετικά με το πυροφυλάκιο, το οποίο έχει γίνει στο υψηλότερο τμήμα της νήσου και συνήθως τέτοια σημεία αποτελούν σημεία «βίγλα» - σημεία εποπτείας μίας περιοχής- η κα Σοφιανού σημείωσε ότι έχουν γίνει ανασκαφές ακριβώς δίπλα από το φυλάκιο και έχει εντοπιστεί ένας πύργος –φυλάκιο ελληνιστικών χρόνων. Πιθανόν να ήταν και μία φρουκτωρία. Δηλαδή έλεγχε το στενό ανάμεσα στην Κρήτη και τη Χρυσή δίνοντας σήματα με μεγάλες φωτιές. Η κα Σοφιανού, στο σημείο αυτό, έκανε αναφορά σε ένα παράδοξο γεγονός. Κατά την αποψίλωση του χώρου που επρόκειτο να γίνει η ανασκαφή εντοπίστηκαν σε εκείνο το σημείο - στη θέση Κεφάλια όπως λέγεται-μέσα στους θάμνους δύο σακούλες με οστά. Μάλιστα τότε είχε κινητοποιηθεί η Αστυνομία. Το αρχαιολογικό ενδιαφέρον ήταν στο να διαπιστωθεί αν τα οστά αυτά είναι νεότερα, αν είναι αρχαία κλπ. Ευτυχώς δεν προέρχονταν από κάποια εγκληματική ενέργεια. Δεν ήταν όμως και αρχαία της αρμοδιότητας της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας. Οι ειδικοί που τα εξέτασαν αποφάνθηκαν ότι αυτά ανήκουν στην Ενετοκρατία ή στη Τουρκοκρατία, και πιθανότατα υπήρχαν κάποιοι τάφοι εκεί. Αυτό είναι μία υποψία, δυστυχώς ή ευτυχώς, δεν μπορεί να αποδειχθεί. Ίσως όταν βρέθηκε το κτίριο αυτό να βρέθηκαν αυτοί οι τάφοι και συγκεντρώθηκαν τα κόκκαλα και τοποθετήθηκαν εκεί στους θάμνους όπου εντοπίστηκαν από την Υπηρεσία. Δυστυχώς, το κτίριο έχει θεμέλια (τσιμέντα-μπετά) και δεν είναι εφικτό να εξεταστεί η ύπαρξη αρχαίων στο σημείο εκείνο.

B. Διεύθυνση Δασών Λασιθίου

[Εκπρόσωπος Φορέα: κ. Εμμανουήλ Κουδουμάς, Αναπληρωτής Προϊστάμενος Δ/νσης Δασών Λασιθίου]

Κύρια σημεία Τοποθέτησης με έμφαση στα ζητήματα της επισκεψιμότητας και της φύλαξης:

- Ολόκληρο το νησί είναι κηρυγμένο αναδασωτέο.
- Το ιδιοκτησιακό καθεστώς επί της νήσου Χρυσή αποτελεί “μέγα” θέμα. Αυτή τη στιγμή, με το Σχέδιο Δράσης, συντελείται μία προσπάθεια να γίνουν συγκεκριμένες ενέργειες στο νησί σε ξένες ιδιοκτησίες. Σύμφωνα με το Δασικό Χάρτη και τις ενδείξεις που απεικονίζονται σε αυτόν (ΑΑ ή ΔΔ με την πρόσθετη ένδειξη 20-F), το νησί υπάγεται στις εποικιστικές εκτάσεις. Το Δημόσιο, με άλλα λόγια, χαρακτηρίζει το νησί ιδιωτικό και όχι Δημόσιο Κτήμα. Επιπρόσθετα, στον αναμορφωμένο Δασικό Χάρτη που θα αναρτηθεί τέλος του Ιανουαρίου, έχουν γίνει κάποιες αλλαγές στον ήδη αναρτημένο και όλο το νησί, εκτός από δύο πολύ μικρά τμήματα-γνωστή οικία και μία εκκλησία με την ένδειξη ΑΑ (δηλαδή αγροτικά άλλη μορφή του 1945 και άλλη μορφή σήμερα), έχει την ένδειξη ΔΔ, ήτοι δασικό 1945 και δασικό. Αυτές οι αλλαγές παρέχουν ένα επιπλέον «πέπλο» προστασίας στη νήσο. Ωστόσο, κατά την εξέταση των ενστάσεων/αντιρρήσεων που σίγουρα θα υποβάλλουν αυτοί που έχουν συμφέροντα, η ένδειξη αυτή πιθανόν να αλλάξει από τις επιτροπές που θα τα εξετάσουν.

Όσον αφορά στο Μικρονήσι, και αυτό έχει αλλάξει χαρακτήρα-από ΑΑ έχει γίνει ΔΔ-και παραμένει και αυτό αναδασωτέο.

- Η Δασική Υπηρεσία έχει κάνει τις περισσότερες παρεμβάσεις για την ουσιαστική φύλαξη του νησιού, έχοντας υποβάλλει, διαχρονικά, πολλές εκατοντάδες μηνύσεις χωρίς όμως ποτέ να διορθώνεται η κατάσταση. Ορισμένες φορές οι αποφάσεις κατεδάφισης που έχουν εκδοθεί από την Υπηρεσία για αυθαίρετα, παραπήγματα κλπ., δεν εφαρμόζονται, για διαφόρους λόγους-για παράδειγμα όταν αυτές οι ενέργειες είναι να γίνουν στη μέση μίας τουριστικής περιόδου- πολλές φορές με «άνωθεν» παρεμβάσεις. Το αποτέλεσμα είναι να συσσωρεύονται οι ανεκτέλεστες αποφάσεις κατεδάφισης, να παραμένουν οι πάσης φύσεως αυθαίρετες κατασκευές, να προστίθενται και άλλες και, εν τέλει, να διογκώνεται το πρόβλημα και να υφίσταται αυτή η θλιβερή κατάσταση που παρουσιάζει σήμερα το νησί.
- Δυστυχώς, έχουν συντελεστεί και υπηρεσιακές «αστοχίες» στο παρελθόν καθώς για παράδειγμα έχουν εκδοθεί άδειες να κυκλοφορούν μηχανοκίνητα οχήματα (γουρούνες) πάνω στο νησί ή άδειες στον Κυνηγετικό Σύλλογο να κάνει σπορές και να βάζει κλουβιά. Το ευτύχημα είναι ότι έχουν πια εκλείψει τέτοια φαινόμενα και για το λόγο αυτό η Δασική Υπηρεσία έχει δεχτεί ποικιλότητες επιθέσεις (εξώδικα κα.)
- Όσον αφορά στη φύλαξη, η Δασική Υπηρεσία διαθέτει στο Δασοφυλάκειο Ιεράπετρας επτά (7) δασοφύλακες, οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με αυτό το έργο-είναι και οι επτά υπεύθυνοι. Επισκέπτονται το νησί πέντε με επτά φορές κυρίως κατά τη θερινή περίοδο. Όμως, η μετάβαση και προσπέλαση στο νησί είναι δύσκολη. Ως ανασταλτικοί παράγοντες, πέραν των καιρικών συνθηκών, αναφέρθηκαν η έλλειψη πλωτού μέσου καθώς για να μεταβούν οι δασοφύλακες, κάθε φορά, στο νησί θα πρέπει να έρθουν σε συνεννόηση με το Λιμεναρχείο προκειμένου να τους διαθέσει το δικό τους σκάφος, ή θα πρέπει να περιμένουν την καλοκαιρινή περίοδο και να εξυπηρετούνται με τα καραβάκια που προσεγγίζουν το νησί. Και παρά το γεγονός ότι έγιναν ενέργειες από τη Δασική Υπηρεσία για την απόκτηση ιδίου μέσου-μέσω αιτήματος προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης για προμήθεια νέου πλωτού μέσου- τον περασμένο Σεπτέμβριο έγινε η μεταφορά όλων των Δασικών Υπηρεσιών της χώρας (μεταφορά αρμοδιοτήτων, προσωπικού, οργανικών θέσεων, υλικοτεχνικής υποδομής, εξοπλισμού και οχημάτων των καταργούμενων υπηρεσιών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων) στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Γεγονός που θέτει την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης ως αναρμόδια για τη προμήθεια ενός πλωτού μέσου για την εξυπηρέτηση των αναγκών της Δασικής Υπηρεσίας Λασιθίου.
- Ο κ. Κουδουμάς θεωρεί περιττή την πρόσληψη νέου προσωπικού καθώς επαρκεί το προσωπικό που ήδη διαθέτει η Δασική Υπηρεσία για να φυλάσσει το νησί, αρκεί να βοηθηθεί ουσιαστικά με ένα μέσο με το οποίο θα έχει πρόσβαση εκεί. Και προτείνει το κονδύλι που θα προβλεφθεί για τη δράση της σύνταξης μελέτης σχεδίου φύλαξης και εποπτείας να κατευθυνθεί προς την αγορά ενός ταχύπλου μέσου που θα δώσει αυτονομία στην Υπηρεσία και κατ' επέκταση θα λύσει σε σημαντικό βαθμό τα προβλήματα της φύλαξης και της προστασίας της νήσου.
- Αναφορά έγινε και στο γεγονός ότι πολλές φορές, δυστυχώς, «διαρρέει» η πρόθεση των δασοφυλάκων να επισκεφθούν το νησί, και ως δια μαγείας εξαφανίζονται τα πάντα. Δεν εντοπίζεται τίποτα παραβατικό - ούτε πάγκοι, ούτε παραπήγματα κα.
- Με το δεδομένο ότι ολόκληρη η νήσος Χρυσή έχει κηρυχτεί αναδασωτέα περιοχή, η προστασία της βλάστησης και η επιστροφή στην προτέρα κατάσταση αποτελεί «υποχρέωση». Υπό αυτή την έννοια, τίθεται υπό αμφισβήτηση το εάν είναι επιτρεπτές επεμβάσεις, ζητήματα όπως η επισκεψιμότητα. Διότι το να είναι επισκέψιμο το νησί και να ποδοπατείται η βλάστηση ως παρέμβαση είναι ανεπίτρεπτη, τόσο από τη κείμενη νομοθεσία όσο και από την ειδικότερη Απόφαση που κηρύσσει τη Χρυσή αναδασωτέα περιοχή.

- Όσον αφορά στην επισκεψιμότητα, ο επικεφαλής της Δασικής Υπηρεσίας προτείνει την καθολική απαγόρευση της αποβίβασης στο νησί, διότι οι επισκέπτες είναι η αιτία και των παρελκομένων παραβάσεων. Δηλαδή, εξαιτίας των επισκεπτών, επειδή «παίζονται» μεγάλα οικονομικά συμφέροντα, στήνονται πάγκοι, αναψυκτήρια, ομπρέλες, καρέκλες και διάφορα άλλα τέτοια. Τα караβάκια να κάνουν απλά τον περίπλου του νησιού, να αγκυροβολούν στην όποια παραλία είναι προσβάσιμη ώστε να γίνεται το μπάνιο των τουριστών και να απαγορευτεί παντελώς η αποβίβαση στο νησί. Ο κ. Κουδουμάς θεωρεί ότι με αυτό τον τρόπο μπαίνει σωστή βάση για την ανάκαμψη του οικοσυστήματος του νησιού.
- Για τα ζώα και την απομάκρυνσή τους, που ανέφερε και η κα Σοφianού, ο κ. Κουδουμάς ενημέρωσε τους συμμετέχοντες ότι στις αρμοδιότητες της Δασικής Υπηρεσίας υπάγεται μόνο η υποβολή μηνύσεων-ορισμένες είναι κατά αγνώστων άλλες είναι κατά συγκεκριμένων προσώπων-για την παράνομη βόσκηση σε αναδασωτέα περιοχή. Για τα οικόσιτα ζώα που βόσκουν στο νησί, αρμόδιο όργανο, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, για τη σύλληψή τους είναι ο Δήμος Ιεράπετρας και η Αστυνομία είναι υπεύθυνη, βάσει αρμοδιότητας, για τη σύλληψη του ιδιοκτήτη, εφόσον διαπιστώσει σε ποιον ανήκει το οικόσιτο ζώο.

Μετά από ερωτήματα που έθεσαν ο Συντονιστής [κ. Παραγκαμιάν] και τα μέλη [κα Κοζυράκη, κ. Γουλιδάκης και κ. Δασκαλάκης] αναφέρθηκαν τα κάτωθι:

- Ως προς τις κατεδαφίσεις, και με δεδομένο ότι: α) πρόκειται άμεσα να υλοποιηθεί η εκτέλεση είκοσι (20) πρωτοκόλλων κατεδάφισης (τελεσιδικες αποφάσεις κατεδάφισης) που αφορούν σε παραπήγματα και σκηνές, από τη Δ/νση Τεχνικού Ελέγχου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, β) σε μία σχετικά πρόσφατη, πολύ υψηλής ανάλυσης, αεροφωτογραφία έχουν εντοπιστεί ακόμα πενήντα με εξήντα (50-60) θέσεις όπου υπάρχουν παραπήγματα, η Δασική Υπηρεσία ερωτήθη αν έχει τη δυνατότητα να οργανώσει ένα κλιμάκιο που θα καταγράψει όλες τις αυθαίρετες κατασκευές και παραπήγματα που υπάρχουν στο νησί.

Σύμφωνα με τον κ. Κουδουμά, οι μηνύσεις που έχουν υποβληθεί από τη Δασική Υπηρεσία, τα τελευταία δύο χρόνια, ανέρχονται σε πολλές δεκάδες. Έχει γίνει διαβημματισμός όλου του νησιού από ομάδα υπαλλήλων της Υπηρεσίας και καταγράφηκαν όλες. Όμως ορισμένες από αυτές κατεδαφίζονται από τους ίδιους που τις έφτιαξαν, απομακρύνονται. Κατά κύριο λόγο αυτές είναι σκηνές, όχι παραπήγματα. Και κάθε μέρα προστίθενται νέα. Είναι μία αέναη διαδικασία η οποία δεν σταματά ποτέ.

Η υφιστάμενη διαδικασία που τηρείται ως προς τις κατεδαφίσεις, κατά τον κ. Κουδουμά, είναι χρονοβόρα και δαπανηρή. Σύμφωνα με έγγραφο του κ. Σανιδά, πρώην Αντιεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, το οποίο κοινοποιήθηκε στην Υπηρεσία, η Δασική Υπηρεσία μόλις αντιληφθεί κάποια πρόχειρη κατασκευή, παράπηγμα κλπ. μέσα σε δάσος και αναδασωτέα έκταση, προβαίνει αυτοδίκαια στη κατεδάφισή του. Προτείνεται επομένως, μετά από συνεννόηση με τις δικαστικές αρχές (Εισαγγελέα) να παρέχεται άμεσα η έγκριση για την εκτέλεση κατεδάφισης, τη χρονική στιγμή που εντοπίζονται αυθαίρετες κατασκευές. Και βέβαια πάντα με τη συνδρομή της Ελληνικής Αστυνομίας, για λόγους ασφάλειας των δασοφυλάκων και αποφυγής φαινομένων προπηλακισμού.

- Η προμήθεια πλωτού μέσου κρίνεται απολύτως αναγκαία και επείγουσα και η Δασική Υπηρεσία έχει τη δυνατότητα να το συντηρεί (καύσιμα, ετήσιο service κλπ.)
- Έγινε αναφορά στο υπάρχον κτίσμα του δασοφυλακείου (θέση Κεφάλα) και στις «ανορθόδοξες» διαδικασίες κατασκευής του. Το εν θέματι κτίσμα κατασκευάστηκε από το Δημόσιο και αργότερο το ίδιο το Δημόσιο εξέδωσε απόφαση κατεδάφισής του. Πέρυσι, έγιναν οι διαδικασίες νομιμοποίησής του (με το νόμο περί αυθαιρέτων) ώστε να είναι νόμιμη οποιαδήποτε ενέργεια επισκευής και συντήρησης του εν λόγω κτίσματος και προκειμένου να παρέχεται η δυνατότητα διαμονής στους δασοφύλακες όταν επισκέπτονται το νησί.

Στο σημείο αυτό η κα Κοζυράκη παρενέβη και διευκρίνισε το ιστορικό της κατασκευής του δασοφυλακείου της νήσου, αναφέροντας ότι είχε δοθεί η άδεια να εγκατασταθεί ένας ξύλινος οικίσκος που θα ερχόταν από την Καλαμπάκα και θα έμπαινε αυτοτελώς. Ωστόσο κάποιοι «πεφωτισμένοι» (όπως ανέφερε χαρακτηριστικά) κατασκεύασαν ένα κανονικό κτίριο το οποίο ήταν παράνομο καθώς δεν είχε εκδοθεί σχετική άδεια. Οπότε πέρυσι, με τη συνεργασία της Τεχνικής και Δασικής Υπηρεσίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες νομιμοποίησης του φυλακίου.

Η κα Σοφιανού, μετά από ερώτηση του Συντονιστή, δήλωσε ότι το εν λόγω κτίσμα δεν είχε εξαρχής αδειοδοτηθεί από την Αρχαιολογική Υπηρεσία, ούτε και εκ των υστέρων ζητήθηκε η θετική ή αρνητική γνωμοδότηση της υπηρεσίας, κατά τη διαδικασία νομιμοποίησής του με το νόμο των αυθαιρέτων.

- Ως προς το ιδιοκτησιακό καθεστώς, η κα Κοζυράκη, απευθυνόμενη τόσο στον κ. Κουδουμά όσο και στα μέλη της Επιτροπής, παρενέβη αναφέροντας ότι, μετά από συζητήσεις με τα Τμήματα Χαρτογράφησης και των άλλων Νομών της Κρήτης, και μελετώντας τα σχετικά με τον Εποικισμό, αυτή τη στιγμή στο Δασικό Χάρτη (στο Κτηματολόγιο δηλαδή-ο Δασικός Χάρτης φαίνεται πάνω στο ktimanet.gr) έχουν αποτυπωθεί σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας-και εδώ συγκεκριμένα περιλαμβάνει και τη Χρυσή και το Μικρονήσι-ένα όριο εποικισμού. Όπως δόθηκαν ψηφιακά από την ΑΓΡΟΓΗ Α.Ε. στο νυν Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και μετά δόθηκαν για να περαστούν στο Κτηματολόγιο.

Η κα Κοζυράκη χαρακτήρισε ως μείζον θέμα τους τίτλους εποικισμού, τόσο για την Επιτροπή και την Υποεπιτροπή που θα εξετάσει αυτά τα ζητήματα, αλλά και για όλους τους συνεμπλεκόμενους φορείς και φυσικά και για τη Δασική Υπηρεσία - όσον αφορά στο Δασικό Χάρτη. Όταν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία που όριζε ο εποικισμός και τους έχουν πάρει τους τίτλους οι ιδιοκτήτες τους, είναι αδιαμφισβήτητοι. Κάποιος εάν έχει τίτλο εποικισμού, είναι αδιαμφισβήτητος νόμιμος. Αυτή τη στιγμή πρέπει να εξεταστούν τα ζητήματα αυτά (τίτλοι εποικισμού) πιο διεξοδικά. Να μην υπάρχουν αμφισβητήσεις από καμία πλευρά-ούτε φερόμενος ιδιοκτήτης το Δημόσιο, ούτε φερόμενοι ιδιοκτήτες οι ιδιώτες.

Στο σημείο αυτό ο κ. Κουδουμάς ανέφερε ότι στη Δασική Υπηρεσία έχει κοινοποιηθεί μία Εγκύκλιος από το Υπουργείο τους η οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρει ότι όσα ακίνητα προέρχονται από την Εθνική Τράπεζα και δεν έχουν αποπληρωθεί οι δόσεις-και αυτό βέβαια εφόσον αποδειχτεί-δεν αμφισβητείται ο τίτλος που κατέχει ο ιδιώτης απλά ζητείται να αποπληρωθούν οι δόσεις που δεν έχουν αποπληρωθεί. Επίσης, με την ανάρτηση του Χάρτη είναι γνωστό σε όλους ότι με τον ν. 4819/2021 το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας επί εκτάσεων οι οποίες διέπονται από τίτλους ιδιοκτησίας μεταγεγραμμένους στο Υποθηκοφυλακείο ή μεταγεγραμμένους μεταγενέστερα, που ανάγονται από το 2001 και πίσω. Άρα λοιπόν και οι τίτλοι που σίγουρα διαθέτουν οι όποιοι ιδιώτες θα κριθούν από τις επιτροπές που θα εξετάσουν όλους τους τίτλους, δηλαδή όλων των πολιτών που θα προσκομίσουν στην επιτροπή τον όποιο τίτλο, για να διαπιστωθεί εάν ανταποκρίνεται στο ακίνητο που έχει δηλώσει στο Κτηματολόγιο και αφορά το Δασικό Χάρτη.

Ο κ. Γουλιδάκης παρενέβη αναφέροντας ότι το Δασαρχείο θα πρέπει να αναγνωρίσει το δικαίωμα των ιδιοκτητών να μπορούν να επισκέπτονται τις περιουσίες-ιδιοκτησίες τους. Να υπάρχει δηλαδή μία εξαίρεση. Και αυτό θα πρέπει από όλους να ληφθεί υπόψη πριν τη λήψη αποφάσεων κατά τη τρέχουσα συνεδρίαση. Σημαντική ήταν και η αναφορά του Συντονιστή περί της έκδοσης θετικής απόφασης από το Συμβούλιο της Επικρατείας σε προσφυγή που υποβλήθηκε από ιδιοκτήτη ο οποίος διεκδίκησε το δικαίωμά του της επίσκεψης στην περιουσία του.

Ο κ. Κουδουμάς έκλεισε τη συζήτηση αναφέροντας ότι αυτό είναι αναφαίρετο δικαίωμα των νόμιμων ιδιοκτητών κάνοντας ωστόσο το διαχωρισμό ότι διαφορετικό είναι να επισκέπτεται κανείς την ιδιοκτησία του και διαφορετικό να την εκμεταλλεύεται.

Γ. Λιμεναρχείο Ιεράπετρας

[Εκπρόσωπος Φορέα: κ. Ιωάννης Χρυσοφάκης, Υπολιμενάρχης Ιεράπετρας]

Κύρια σημεία Τοποθέτησης:

- Κάθε χρόνο δραστηριοποιούνται από τον προβλήτα πρόσδεσης επιβατηγών τουριστικών ημερόπλοιων στην πόλη της Ιεράπετρας, πέντε με έξι (5-6) τουριστικά σκάφη-ημερόπλοια τα οποία εκτελούν ημερήσιους κυκλικούς περιηγητικούς πλόες. Η Υπηρεσία εγκρίνει τον απόπλου για λήψη θαλασσίου λουτρού προς τη νήσο Χρυσή. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι τα πλοία μπορούν να πάνε στο νησί και να αφήσουν τον κόσμο στον αιγιαλό και στην παραλία για να κάνουν λήψη θαλασσίου λουτρού (να κολυμπήσουν). Επίσης από το καταφύγιο Ιεράπετρας, δραστηριοποιούνται μικρά σκάφη, γύρω στα έξι με επτά (6-7), τα οποία πάνε με ναυλοσύμφωνο. Αυτά δεν έχουν προορισμό μόνο τη νήσο Χρυσή - είναι νοικιασμένα από γκρουπ ατόμων τα οποία επισκέπτονται τη Χρυσή και κάνουν τον περίπλου του νησιού. Οι επιβαίνοντες μπορούν να προσεγγίσουν την ακτή της νήσου, μπορεί όμως και αυτοί που το νοικιάζουν να μην έχουν την πρόθεση να αποβιβάσουν πάνω στη Χρυσή. Όσον αφορά στα μεγάλα πλοία, το Λιμεναρχείο, κάθε φορά, ελέγχει τα πρωτόκολλα ασφαλείας (Πρωτόκολλο Γενικής Επιθεώρησης). Δηλαδή ελέγχεται το να μην μεταφέρονται υπεράριθμοι επί των πλοίων. Αυτό τηρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα με καταμετρήσεις που διενεργεί η Υπηρεσία, κυρίως τις περιόδους αιχμής. Με τις εν λόγω καταμετρήσεις που διενεργούνται, τόσο κατά τον απόπλου όσο και κατά τον κατάπλου από το νησί, η Υπηρεσία ελέγχει ότι η ασφάλεια των επιβατών επί των πλοίων είναι στην ασφάλεια του πρωτοκόλλου του πλοίου. Επίσης, όταν το προσωπικό της Υπηρεσίας βρίσκεται επί του προβλήτα της νήσου, εφαρμόζονται μέτρα τάξης [δεδομένου και της συνθήκης του covid-19], ήτοι να τηρούνται τα μέτρα του covid-19 και να μην υφίστανται θέματα με κατασκηνώσεις. Στη περίπτωση που γίνει αντιληπτό ότι οι επιβάτες φέρουν εξοπλισμό για κατασκηνώσεις ή οικίσκους (γάτες ή σκύλους) που θέλουν να τα μεταφέρουν στο νησί, γίνεται σύσταση ότι απαγορεύεται και η Υπηρεσία δεν τους επιτρέπει την επιβίβαση στα πλοία.
- Όσοι αποπλέουν με προορισμό τη νήσο Χρυσή, δεν αποπλέουν μόνο από τον προβλήτα και το αλιευτικό καταφύγιο της πόλης της Ιεράπετρας. Υπάρχουν και άλλα αλιευτικά καταφύγια όπως είναι ο Γούδουρας, ο Μακρύς Γιαλός, τα Φέρμα, ο Τσούτσουρας, ο Κερατόκαμπος. Επίσης και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής προσεγγίζουν στο νησί. Γίνεται, επομένως αντιληπτό, ότι δεν είναι εφικτό να ελεγχθούν όλα αυτά-όλο το παραλιακό μέτωπο- με ένα πλωτό μέσο που έχει στη διάθεσή του το Λιμεναρχείο Ιεράπετρας δηλαδή να ελέγχεται το σημείο απόπλου κάθε σκάφους. Προτείνεται, εάν αυτό είναι εφικτό, μέσω νέας νομοθετικής ρύθμισης-έκδοσης Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, με εισήγηση της Επιτροπής ή άλλου αρμόδιου φορέα, να καθορισθεί ένας οριοθετημένος χώρος από τον οποίο θα αποπλέουν όλα τα πλωτά μέσα που θέλουν να επισκεφτούν τη νήσο Χρυσή.

Μετά από ερωτήματα που έθεσαν ο Συντονιστής [κ. Παραγκαμιάν], και τα μέλη [κ. Μιχελάρκης, κ. Δασκαλάκης, κα Κοζυράκη] καθώς και ο Δασάρχης Λασιθίου [κ. Κουδουμάς] αναφέρθηκαν τα κάτωθι:

- Το νησί έχει δύο προβλήτες, έναν στη τοποθεσία «Βουγιού Μάτι» (νότια) και έναν στο βόρειο μέρος του νησιού. Και οι δύο έχουν κριθεί – με τελεσίδικες αποφάσεις - παράνομοι και κατεδαφιστέοι. Στην ερώτηση του Συντονιστή για το αν είναι νόμιμο να προσεγγίζουν αυτούς τους προβλήτες τα ημερήσια καράβια, ο κ. Χρυσοφάκης ανέφερε ότι, παρά το γεγονός ότι έχει γίνει παλαιότερα από το Λιμεναρχείο Ιεράπετρας ποινική δικογραφία, α) αυτό δεν απαγορεύεται από κάποιο θεσμικό πλαίσιο, β) εφόσον ο εκάστοτε καπετάνιος, στον οποίο εγκρίνεται από την Υπηρεσία ο απόπλου για λήψη θαλασσίου λουτρού, κρίνει ότι για μεγάλο πλοίο η αποβίβαση των επιβατών είναι ασφαλής, το Λιμεναρχείο δεν έχει αρμοδιότητα να απαγορεύσει την πρόσδεση του πλοίου στον προβλήτα της νήσου και την αποβίβαση. Τη στιγμή που υπάρχουν πρωτόκολλα κατεδάφισης, η αρμόδια υπηρεσία θα πρέπει να κάνει τις

ενέργειες που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία (για παράδειγμα αφού ακόμα υφίστανται οι προβλήτες να βάλει κορδέλες ώστε να μην χρησιμοποιούνται από τους καπετάνιους). Είναι ευθύνη του εκάστοτε καπετάνιου, ο οποίος στη περίπτωση που θεωρεί ότι σε αυτούς τους προβλήτες είναι ασφαλής η πρόσδεση και η αποβίβαση του επιβατικού κοινού, δένει και κατεβάζει τον κόσμο.

Σε αυτό το σημείο της συζήτησης, ο κ. Κουδουμάς παρενέβη και διατύπωσε την άποψη, σύμφωνα και με όσα είπε ο κ. Χρυσοφάκης και με δεδομένο ότι το νησί είναι αναδασωτέο και απαγορεύεται η αποβίβαση σε αυτό για παράδειγμα αριθμού 2.000 ατόμων, ότι η πρόσδεση του εκάστοτε πλοίου και η αποβίβαση των επιβατών είναι αυθαίρετη ενέργεια-πρωτοβουλία του καπετάνιου.

- Ο κ. Χρυσοφάκης, μετά από ερώτημα του κ. Μιχελарάκη, διευκρίνισε ότι το Λιμεναρχείο Ιεράπετρας έχει αρμοδιότητα να ελέγχει τον αριθμό των επιβατών που μεταφέρει το πλοίο και όχι τον συνολικό αριθμό των τουριστών, ημερησίως, που επιτρέπεται, βάσει Κανονισμού, να αποβιβάζονται στο νησί. Μάλιστα εξήγησε στους συμμετέχοντες ότι στη περίπτωση που εντοπιστούν υπεράριθμοι επιβαίνοντες σε ένα πλοίο προβαίνει άμεσα σε ενημέρωση του Δήμου Ιεράπετρας καθώς και του Φορέα Διαχείρισης Ανατολικής Κρήτης. Από εκεί και ύστερα όμως η καταμέτρηση πάνω στο νησί δεν υπάγεται στις αρμοδιότητες του Λιμενικού Σώματος.
- Επιπρόσθετα, μετά από ερώτημα που έθεσε ο κ. Δασκαλάκης σχετικά με την συχνότητα των δρομολογίων των πλοίων (έχουν καθοριστεί τρία με τέσσερα δρομολόγια την ημέρα) και για το αν παραμένει ένα πλοίο δεμένο στον προβλήτα του νησιού ή επιστρέφει για να επιβιβάσει εκ νέου, ο κ. Χρυσοφάκης ανέφερε ότι το πλοίο, κατά κύριο λόγο, παραμένει στον προβλήτα της νήσου ωστόσο έχουν παρατηρηθεί, δυστυχώς, και φαινόμενα, σε περιόδους αιχμής και για την εξυπηρέτηση της επιβατικής κίνησης, να επιστρέφει το ίδιο πλοίο για να εκτελέσει το επόμενο δρομολόγιο, με αποτέλεσμα να μη μπορεί να ελεγχθεί ο αριθμός των επισκεπτών που πραγματικά βρίσκονται, ανά πάσα στιγμή της ημέρας, πάνω στο νησί.
- Σημαντικές ήταν δύο επισημάνσεις του κ. Δασκαλάκη που έθεσαν σε προβληματισμό όλους τους συμμετέχοντες. Η μία αφορά στην έλλειψη και μη τήρηση ονομαστικών καταστάσεων των επιβαινόντων από τις πλοιοκτήτριες εταιρείες, αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι σε περίπτωση που συμβεί ένα ναυτικό ατύχημα δε θα υπάρχει η ονομαστική πληροφορία των επιβαινόντων στο πλοίο παρά μόνο ο συνολικός αριθμός τους. Και η δεύτερη αφορά σε δημοσίευμα του έτους 2017, το οποίο παρέθετε τα επίσημα πρακτικά του τότε Δημοτικού Συμβουλίου Ιεράπετρας, και σύμφωνα με το οποίο κατά δήλωση της κας Χατζημαρκάκη επισκέφθηκαν περίπου 4.000 άτομα το νησί σε μία ημέρα, και κατά δήλωση του κ. Σπυριδάκη την επόμενη χρονιά, πάνω από 3.500 άτομα. Γεννάται επομένως το ερώτημα, πώς είναι εφικτό, αν αναλογιστεί κανείς, κατά προσέγγιση, το μέσο όρο επιβαινόντων σε κάθε πλοίο σε κάθε ημερόπλοιο και σε κάθε ιδιωτικό σκάφος, να αποβιβάζονται τόσα πολλά άτομα σε μία ημέρα πάνω στη Χρυσή; Ο κ. Χρυσοφάκης ωστόσο παρενέβη και ανέφερε ότι δεν έχουν πέσει στην αντίληψή του αυτοί οι αριθμοί που αναφέρθηκαν.
- Μετά από ερώτημα της κας Κοζυράκη, ο κ. Χρυσοφάκης διευκρίνισε ότι το Λιμεναρχείο Ιεράπετρας, ακόμα και στη περίπτωση που, σε εφαρμογή του άρθρου 9 του ΦΕΚ 617/Δ/2021, εκδοθεί απόφαση από τη Συντονίστρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης που θα ορίζει τον μέγιστο αριθμό επισκεπτών, ημερησίως, στο νησί, και θα καλεί το Λιμενικό να διασφαλίζει τον απόπλου των πλοίων τηρουμένου αυτού του καθορισμένου αριθμού, δεν θα μπορεί πάλι να διεξάγει αυτόν τον έλεγχο, λόγω μη αρμοδιότητας. Κατά τη γνώμη του, θα πρέπει το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, και λαμβάνοντας υπόψη αυτή την Απόφαση της Συντονίστριας, να προβεί σε κατάλληλη νομοθετική ρύθμιση και να ορίσει ρητά τον επιτρεπτό αριθμό επιβαινόντων κάθε πλοίου.
- Στο κλείσιμο της συζήτησης, ο κ. Χρυσοφάκης επεσήμανε την αναγκαιότητα να υπάρχει φύλαξη στη νήσο Χρυσή και αφού οριστεί με την απόφαση της Συντονίστριας της ΑΔΚ μέγιστος

ημερήσιος αριθμός επισκεπτών, μέσω καταμέτρησης, να γίνεται, από την κατά νόμο αρμόδια Υπηρεσία, διακοπή διέλευσης επισκεπτών πάνω στο νησί.

Δ. Αστυνομικό Τμήμα Ιεράπετρας

[Εκπρόσωπος Φορέα: κ. Νικόλαος Πάντης, Υπαστυνόμος Α΄-Διοικητής Αστυνομικού Τμήματος Ιεράπετρας]

Κύρια σημεία Τοποθέτησης:

- Η Υπηρεσία, κάθε χρόνο, προγραμματίζει και διεξάγει ελέγχους στη νήσο Χρυσή. Συγκροτούνται συνεργεία τα οποία μεταβαίνουν στο νησί. Κατά τη θερινή περίοδο η συχνότητα των επισκέψεων κυμαίνεται μεταξύ τριών και τεσσάρων καθώς η επιβατική κίνηση είναι μεγάλη. Προγραμματίζονται και περισσότερες επισκέψεις αλλά ακυρώνονται λόγω καιρικών συνθηκών. Γενικότερα, υπάρχει άριστη συνεργασία με τη Διεύθυνση Δασών Λασιθίου, με την Αρχαιολογική Υπηρεσία και με την Κτηματική Υπηρεσία ενίοτε αλλά και ειδικότερα στις περιπτώσεις συγκρότησης μικτών κλιμακίων ελέγχου. Η διαδικασία μετάβασης των συνεργείων ελέγχου στο νησί γίνεται με τη συνεργασία του Λιμενικού Σώματος καθώς διαθέτει, μετά από αίτημα της Αστυνομίας το πλωτό σκάφος που έχει στην ιδιοκτησία του. Η Αστυνομία δεν έχει ίδιο μέσο για να μεταβαίνει στη Χρυσή και επειδή δυνητικά μπορεί να υπάρξει σύλληψη, δεν είναι σκόπιμο αυτό να γίνεται με τα πλοία που εκτελούν δρομολόγια. Πέραν τούτου, γίνονται και οι προκαταρκτικές από τον Εισαγγελέα για πλήθος περιπτώσεων στις οποίες έχει κληθεί το Δασαρχείο σχετικά με παραπήγματα και γενικότερα αυθαίρετες κατασκευές στη νήσο Χρυσή ως προς την ανακάλυψη των αγνώστων δραστών. Γι' αυτό το λόγο η Αστυνομία έχει μεταβεί και κατά την χειμερινή περίοδο στη νήσο. Πέρα από αυτά πάνω στα οποία σχηματίζονται δικογραφίες από την Υπηρεσία, για τα αδικήματα που είναι κατ' αρμοδιότητα της Ελληνικής Αστυνομίας, όπως για παράδειγμα αυθαίρετες κατασκευές και τυχόν κατάληψη στην ακτή όσον αφορά σε πάγκους κλπ. ή για χρήση τετράτροχων κλπ., γίνεται και ο ανάλογος σχηματισμός δικογραφιών.
- Στο παρελθόν, όταν για παράδειγμα λειτουργούσαν, παρανόμως, οι καντίνες υπήρχε συχνή συνεργασία και με το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος

Μετά από ερωτήματα που έθεσε ο Συντονιστής [κ. Παραγκαμιάν] αναφέρθηκαν τα κάτωθι:

- Η κατασκήνωση στο νησί απαγορεύεται. Και κατά τη θερινή περίοδο είναι και αυτόφωρη διαδικασία. Επιπλέον με την Υπουργική Απόφαση του Σχεδίου Δράσης, υπάρχει διάταξη που λέει ρητά ότι απαγορεύεται η διανυκτέρευση, με τις εξαιρέσεις που δύναται να υπάρχουν (νόμιμων ιδιοκτητών ή/και εχόντων νόμιμης άδειας). Επομένως, οι κατασκηνωτές, που κατά φημολογία, διανυκτερεύουν τη παρούσα φάση στο νησί σε παραπήγματα, σκηνές κλπ. είναι παράνομοι.

Σε ερώτημα του Συντονιστή εάν η Ελληνική Αστυνομία είναι διατεθειμένη να προβεί σε συλλήψεις ο κ. Πάντης απάντησε καταφατικά. Τόνισε, ωστόσο, ότι για να γίνει αυτό θα πρέπει να προγραμματιστεί η επίσκεψη στο νησί. Σε αυτή τη διαδικασία εμπλέκεται και το Λιμενικό Σώμα, καθώς διαθέτει το πλωτό του μέσο. Το αίτημα της Αστυνομίας υποβάλλεται στο Λιμεναρχείο και ακολουθούν εγκρίσεις από το Αρχηγείο του Λιμενικού Σώματος περί της διάθεσης του μέσου αλλά και της μετακίνησής του σε συγκεκριμένη ημερομηνία. Διαδικασία χρονοβόρα-τουλάχιστον δέκα ημερών. Στο μεσοδιάστημα, ωστόσο, «διαρρέει» η πληροφορία και εν τέλει κατά την επίσκεψη της Υπηρεσίας στο νησί δεν εντοπίζονται παραβατικές δραστηριότητες. Ή ακόμα και στην περίπτωση που επιβληθούν κυρώσεις ή γίνουν συλλήψεις (μέσω αυτόφωρης διαδικασίας) παρατηρείται ότι, σχεδόν πάντα, οι δράστες των πράξεων αυτών είναι ακόμα μέσα στο νησί.

Με άλλα λόγια υπάρχει η δυνατότητα να γίνονται αιφνιδιαστικές (καταδρομικές) επισκέψεις στο νησί, χωρίς Εισαγγελική παραγγελία, αλλά οι γραφειοκρατικές διαδικασίες για την έγκριση της διάθεσης του σκάφους του Λιμενικού και την έγκριση της μετακίνησής του αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα.

Ε. Δημοτική Αστυνομία Ιεράπετρας

[Εκπρόσωπος Φορέα: κ. Ιωάννης Γαϊτανάκης, Προϊστάμενος Δημοτικής Αστυνομίας Ιεράπετρας]

Κύρια σημεία Τοποθέτησης:

- Οι αρμοδιότητες της Δημοτικής Αστυνομίας συμπύπτουν, κατά πολύ, με αυτές της Ελληνικής Αστυνομίας. Η Υπηρεσία είναι στελεχωμένη με δύο (2) άτομα. Τα τελευταία επτά με οκτώ (7-8) χρόνια έχουν πραγματοποιηθεί πενήντα δύο (52) επισκέψεις στη νήσο Χρυσή, με τη ταυτόχρονη διενέργεια ανάλογων αυτοψιών. Έχουν καταγραφεί τα πάντα και έχουν γίνει, κατά καιρούς, έγγραφα που φέρουν ονοματεπώνυμα. Μάλιστα στο Πόρισμα του Συνήγορου του Πολίτη 2017, η Δημοτική Αστυνομία Ιεράπετρας ήταν μία από τις λίγες Υπηρεσίες, ίσως και η μοναδική, στην οποία δεν διαπιστώθηκε καμία παράλειψη ενεργειών.
- Η Δημοτική Αστυνομία Ιεράπετρας, κάθε χρόνο, προβαίνει σε μία περιγραφική έρευνα επί της νήσου Χρυσή. Και συντάσσει και Περιγραφική Έκθεση, που πιθανότητα είναι και η μόνη Υπηρεσία, κατά τον κ. Γαϊτανάκη, που το κάνει. Κατά τις επισκέψεις στο νησί, γίνεται ένας διαβηματισμός ολόκληρης της περιοχής και καταγράφεται αναλυτικά οτιδήποτε βλέπουν οι Δημοτικοί Αστυνομικοί εκείνη την ημέρα.
- Ως προς τις αιφνίδιες επισκέψεις που αναφέρθηκαν από τον κ. Πάντη, και τη δυσκολία που έχουν αυτές στο να γίνονται, ο κ. Γαϊτανάκης ανέφερε περιστατικό του παρελθόντος όπου οι δύο Δημοτικοί Αστυνομικοί είχαν με ιδιωτικό σκάφος μεταβεί “incognito” στη Χρυσή και είχαν βεβαιώσει παραβάσεις σε περίπου δέκα πλανόδιους. Ωστόσο, τέτοιες ενέργειες ενέχουν κινδύνους γιατί στη περίπτωση που συμβεί οποιοδήποτε ατύχημα εν πλω, τίθενται άλλα θέματα κυρίως νομικών περιορισμών.
- Για το φυλάκιο που αναφέρθηκε από τους προηγούμενους ομιλητές ότι υπάρχει και βρίσκεται στη θέση Κεφάλαια, αυτό σύμφωνα με τις αυτοψίες της Δημοτικής Αστυνομίας, χρησιμοποιείται περισσότερο από «τσιλιαδόρους» που βρίσκονται εκεί μέσα- άτομα που με κιάλια βλέπουν ποια πλοία πλησιάζουν και ενημερώνουν τους πάντες πάνω στο νησί. Άρα μέχρι να πάει το κλιμάκιο ελέγχου έχουν όλα εξαφανιστεί και δεν μπορεί να βρει σχεδόν τίποτα, πέρα από αυτά που φαίνονται.
- Ως προς το θέμα των κατεδαφίσεων που αναφέρθηκε, ο κ. Γαϊτανάκης επεσήμανε ότι όντως η αρμόδια Υπηρεσία που πρέπει να το κατεδαφίσει το κάνει, αλλά τυχαίνει να λείπει η άλλη Υπηρεσία η οποία πρέπει να μαζέψει τα μπάζα και η οποία δεν είχε καράβι να φέρει κλπ. Άρα κατεδαφίζει η Υπηρεσία, αφήνει εκεί τα υλικά και την άλλη μέρα τα ξαναστήνουν. Αυτό, ίσως, καταδεικνύει ένα κακό συντονισμό μεταξύ των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών.
- Το καλοκαίρι του έτους 2021, με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 5-8-2021 [ΦΕΚ 138/Α/5-8-2021], προστέθηκαν αρμοδιότητες στη Δημοτική Αστυνομία σχετικές με την δασοπροστασία και τη προστασία, γενικά, όλων των προστατευόμενων περιοχών. Επομένως, υπάρχει πλέον και σε αυτό τον τομέα δυνατότητα, εκ του νόμου, να εισέλθουν οι Δημοτικοί Αστυνομικοί και στα ενδότερα της νήσου, δηλαδή μέσα στο δάσος, εκεί που μέχρι πρότινος δεν είχαν αρμοδιότητα.
- Ο κ. Γαϊτανάκης, ωστόσο, υπερτόνισε το γεγονός ότι η Υπηρεσία είναι υποστελεχωμένη- έχει μονάχα δύο άτομα προσωπικό- με αρμοδιότητες σε όλη την πόλη της Ιεράπετρας.

- Δεδομένου ότι πρέπει άμεσα να εξευρεθεί λύση στο ζήτημα της φύλαξης και της εποπτείας της νήσου, ο επικεφαλής της Δημοτικής Αστυνομίας πρότεινε την ύπαρξη μίας πόρτας ή περιφράξης, ώστε να είναι εφικτή: α) η καταμέτρηση έναν προς έναν όσων αποβιβάζονται στη Χρυσή, β) ο έλεγχος του καθορισμένου μέγιστου ημερήσιου αριθμού επισκεπτών. Χαρακτηριστικό ήταν το παράδειγμα που ανέφερε ότι όταν φύγει ένα πλοίο και πάει στο νησί με 500 άτομα, μπορεί να αφήσει 300 άτομα να μείνουν εκεί, να γυρίσει πίσω, την άλλη μέρα να ξαναπάει και να φαίνεται ότι την επόμενη ημέρα πήγε πάλι στο όριο. Ενώ μέσα χωράει 200 άτομα. Ποιος θα τα καταγράψει ότι εκεί μείνανε κάποια, δεν γύρισαν κλπ. Δεν υπάρχει λοιπόν αυτή η αντιπαράσταση. Το πόσοι πήγανε-πόσοι γυρίσανε-πόσοι είναι μέσα.
- Συμφωνώντας με τον Υπολιμενάρχη, κ. Χρυσοφάκη, σημείωσε ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι είναι αδύνατη η καταμέτρηση όλων όσων φεύγουν κατά μόνας, από το Μακρύ Γιαλό, από τη Γρα-λυγιά κοκ. Είναι αδύνατος ο έλεγχος από το Λιμενικό Σώμα και φυσικά δεν γίνεται να διαθέτει 150 σκάφη, όπως ανέφερε χαρακτηριστικά.
- Προτείνει ότι, στο καίριο ζήτημα της φύλαξης και της εποπτείας, πρέπει επιτέλους να γίνει χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας. Αναφέρθηκαν λύσεις όπως: α) το να φέρουν στο χέρι τους οι επισκέπτες εξοπλισμό με gps-τύπου βραχιολάκι ή καρτελάκι ή β) να εγκατασταθούν σε διάφορα σημεία της νήσου αισθητήρες διαφόρων τύπων [αισθητήρες στα πηγάδια-να βλέπουν το νερό πόσο κατεβαίνει, στο δάσος (αισθητήρες πυρκαγιάς)]. Ιδιαίτερα σημαντική θα είναι και η χρήση drones, στη προμήθεια των οποίων προβαίνει άμεσα η Δημοτική Αστυνομία Ιεράπετρας. Με αυτά τα drones (που θα είναι επίσημα χαρακτηρισμένα ως εξοπλισμός της Υπηρεσίας) θα μπορούν να γίνονται και επίσημα έλεγχοι- ανά πάσα στιγμή-από ψηλά ή από μακριά, χωρίς να χρειάζεται να διατεθεί πλωτό μέσο για τη πρόσβαση στο νησί ή χωρίς να γίνουν αντιληπτοί.

Στο σημείο αυτό ο Συντονιστής, κ. Παραγκαμιάν, συνεχάρη την Δημοτική Αστυνομία για το έργο και τις επιχειρησιακές της δράσεις στο νησί, προσθέτοντας ότι η χρήση των μέσων που προσφέρει πλέον η σύγχρονη τεχνολογία είναι κάτι που εξετάζεται σοβαρά από την Επιτροπή. Η χρήση μέσων όπως, για παράδειγμα, ραντάρ που αναγνωρίζουν αντικείμενα που πλησιάζουν μέχρι τρία μέτρα ή drones με υπέρυθρες κάμερες που παρέχουν τη δυνατότητα ελέγχου της ανθρώπινης δραστηριότητας κατά τις νυχτερινές ώρες ή παρακολούθησης του ήχου μέσα στο δάσος, θα συνδράμει καθοριστικά στην επίλυση του μεγάλου ζητήματος της φύλαξης και της εποπτείας του νησιού.

Σε ερώτημα που έθεσε ο κ. Προμπονάς (μέλος της Επιτροπής) αναφέρθηκαν τα κάτωθι:

- Ως προς την επισκεψιμότητα, αναφέρθηκε ότι τόσο η Δημοτική Αστυνομία όσο η Ελληνική Αστυνομία είναι αδύνατον να θέσουν προσωπικό σε πολλά σημεία περιμετρικά του νησιού για να ελέγχουν το να μην αποβιβαστεί κανείς πάνω στο νησί. Διότι, καταρχάς δεν υπάρχει αριθμητικά το ανθρώπινο δυναμικό που θα απαιτούνταν για κάτι τέτοιο και, επίσης, κατά κοινή ομολογία, θεωρείται ανορθόδοξη λύση. Υπάρχουν τεχνικές (πόρτα, περίφραξη, τεχνικές καταμέτρησης τύπου «καρτελάκι» που δύναται να φέρουν οι επισκέπτες ώστε μετά όποιος δεν έχει καρτελάκι σημαίνει ότι έχει μπει στο νησί με παράνομο τρόπο και δεν έχει καταμετρηθεί κα.) που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν μετά από διεξοδική μελέτη του ζητήματος.

Στο σημείο αυτό, και σε συνέχεια των ανωτέρω, ο κ. Δασκαλάκης, παρενέβη και συμπερασματικά έθεσε τα δύο καίρια σημεία ελέγχου και εποπτείας, ήτοι : α) τα ημερόπλοια και τα ιδιωτικά σκάφη που αποβιβάζουν τη μεγάλη μάζα των τουριστών (όριο για παράδειγμα 1.500 ατόμων) και β) τα άτομα που διανυκτερεύουν στο νησί, τα οποία ωστόσο δύναται να ελεγχθούν με τους φύλακες (π.χ. του Δασαρχείου που έχουν και ανακριτικές αρμοδιότητες και οι οποίοι αν καταστεί εφικτό αυτεπάγγελα να κατεδαφίζουν, όπως αναφέρθηκε από τον κ. Κουδουμά, θα είναι το ιδανικό).

ΣΤ. Πυροσβεστική Υπηρεσία Ιεράπετρας

[Εκπρόσωπος Φορέα: κ. Δημήτριος Καλιοντζής, Διοικητής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Ιεράπετρας]

Κύρια σημεία Τοποθέτησης:

- Η Πυροσβεστική Υπηρεσία Ιεράπετρας, κάθε χρόνο, στην αρχή της αντιπυρικής περιόδου (τον Μάιο) επισκέπτεται το νησί προκειμένου να ελέγξει την κατάσταση. Αυτό που ευνοεί το νησί και είναι «σωτήριο» γ' αυτό, από άποψης ανάπτυξης πυρκαγιών, είναι ότι η βλάστηση που έχει δεν ευνοεί εύκολα την ανάπτυξη της φωτιάς. Διότι, δυστυχώς, υπάρχουν πάρα πολλά προβλήματα όσον αφορά στην αντιμετώπιση μίας φωτιάς στο νησί.
- Έγινε αναφορά σε περιστατικά πυρκαγιών που, επιχειρησιακά, αντιμετώπισε στο παρελθόν η Υπηρεσία (για παράδειγμα εκδήλωση φωτιάς σε καντίνα που λειτουργούσε παλαιότερα στο νησί ή σε παραπήγματα), με το μεγαλύτερο πρόβλημα να εντοπίζεται στη συσσώρευση μεγάλου όγκου σκουπιδιών, κατά καιρούς, στο νησί και στην μη έγκαιρη απομάκρυνσή τους. Χαρακτηριστικά, ο κ. Καλιοντζής, αναφέρθηκε στην προπέρσινη χρονιά, κατά την οποία για τέσσερις με πέντε μήνες δεν είχε πραγματοποιηθεί ούτε ένα δρομολόγιο απομάκρυνσης των σκουπιδιών και είχε δημιουργηθεί ένας τεράστιος όγκος σκουπιδιών.
- Σημαντική είναι και η συνδρομή εθελοντικών ομάδων (Σαμαρίτες), οι οποίες τις «επικίνδυνες» μέρες της καλοκαιρινής περιόδου, κυρίως όταν η Πυροσβεστική Υπηρεσία γνωρίζει ότι οι καιρικές συνθήκες δεν επιτρέπουν ή δε θα επιτρέψουν τη προσπέλαση στο νησί, μεταβαίνουν στην Χρυσή έτσι ώστε να μπορέσουν να επέμβουν έγκαιρα σε ενδεχόμενο συμβάν πυρκαγιάς.
- Μεγάλο πρόβλημα, επομένως, αποτελεί η δυσκολία που έχει η Υπηρεσία στο να μεταβεί στο νησί, σε περίπτωση πυρκαγιάς, και να κάνει κατάσβεση. Ο μόνος τρόπος είναι αυτός που αναφέρθηκε και από τους προηγούμενους ομιλητές. Δηλαδή, μετά από συνεννόηση με το Λιμενικό Σώμα και αν έχει διαθέσιμο σκάφος, εκείνη τη χρονική στιγμή να επιχειρήσει η Υπηρεσία, αλλιώς στην έσχατη των περιπτώσεων, και μετά πάλι από συνεννοήσεις με τον Λιμενάρχη Ιεράπετρας, να βρεθεί κάποιο ιδιωτικό μέσο για τη μετάβαση στο νησί. Και αυτό βέβαια με τον περιορισμό να το επιτρέπει και ο καιρός. Επίσης, το να εφαρμόζονται «ανορθόδοξες» μέθοδοι για την κατάσβεση μίας φωτιάς πάνω στο νησί, όπως έχει συμβεί στο παρελθόν, μπορεί να αποτελέσει σε μία δεδομένη περίοδο μία προσωρινή «λύση» αλλά σίγουρα δεν εξάλειψε τα επιχειρησιακά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Πυροσβεστική Υπηρεσία.
- Ως προς το θέμα της επισκεψιμότητας, ο κ. Καλιοντζής ανέφερε ότι σαν Υπηρεσία δεν έχουν λόγο, λόγω μη αρμοδιότητας.

Ζ. Συνήγορος του Πολίτη

[Εκπρόσωποι Φορέα: α) κα Δάφνη Φιλιππάκη, Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη στη Ποιότητα ζωής, β) κα Ελευθερία Μαυρομάτη, Ειδική Επιστήμονας ΣΤΠ]

Κύρια σημεία Τοποθέτησης:

♣ Οι εκπρόσωποι του Συνηγόρου του Πολίτη ευχαρίστησαν τα μέλη της Επιτροπής Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης για τη νήσο Χρυσή Ιεράπετρας, για την Πρόσκληση στην 3η της Συνεδρίαση, με αντικείμενο τη διερεύνηση της δυνατότητας ικανοποιητικής φύλαξης του νησιού και ελέγχου της επισκεψιμότητας για την επόμενη τουριστική περίοδο.

Επίσης, μνημόνευσαν το σημαντικό έργο του αείμνηστου Ίωνα Σαγιά, πρώην Βοηθού Συνηγόρου στην Ποιότητα Ζωής και την καθοριστική συμβολή του στην ανάδειξη αυτής της υπόθεσης και επισήμαναν ότι ο Συνήγορος του Πολίτη έχει διερευνήσει την τελευταία δεκαετία τη συγκεκριμένη υπόθεση, έχει

προβεί σε σειρά έγγραφων παρεμβάσεων προς τους συναρμόδιους φορείς και έχει εκπονήσει σχετικό Πόρισμα, το οποίο έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του (https://www.synigoros.gr/?i=quality-of-life.el.epemvaseis_oikosysthmata.450037).

Κατά συνέπεια, επισήμαναν ότι η Ανεξάρτητη Αρχή παρακολουθεί με έντονο ενδιαφέρον τη συγκεκριμένη υπόθεση και αξιολογεί ως ιδιαίτερα θετική εξέλιξη την έγκριση ενός Σχεδίου Δράσης, που αποσκοπεί στην οριστική επίλυση των προβλημάτων που έχουν διαπιστωθεί στην περιοχή και στην αποτελεσματική προστασία του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος της νήσου, με γνώμονα την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης.

Περαιτέρω, τόνισαν ότι καθίσταται αναγκαία η άμεση λήψη των απαραίτητων μέτρων και πρωτοβουλιών, όπως η έκδοση και εφαρμογή των προβλεπόμενων νομοθετικών και κανονιστικών πράξεων (πχ. η κατεδάφιση των αυθαίρετων κατασκευών και του προβλήτα, η εκπόνηση των προβλεπόμενων μελετών). Εξίσου σημαντική κρίνεται και η συνεπής συνεργασία και ο συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων φορέων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Σε ότι αφορά το ζήτημα της ικανοποιητικής φύλαξης του νησιού και του ελέγχου της επισκεψιμότητας για την επόμενη τουριστική περίοδο, οι εκπρόσωποι της Αρχής εξέφρασαν την άποψη ότι η εξειδίκευση και ο καθορισμός των ζητημάτων αυτών, σχετίζεται άμεσα με την αποτελεσματικότητα των μέτρων που θα ληφθούν για την προστασία του νησιού. (πχ. ο αριθμός των ατόμων που επιβιβάζεται στη νήσο σε καθημερινή βάση συναρτάται άμεσα με τις επιπτώσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας και τη διαμόρφωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος στην περιοχή).

♣ Τέθηκαν, εκ νέου, καθώς έχουν αναφερθεί και στο Πόρισμα, τα κρίσιμα ζητήματα αναφορικά με τη διαχείριση και προστασία της νήσου ως εξής:

- i) Το ιδιοκτησιακό καθεστώς είναι ένα κρίσιμο ζήτημα αναφορικά με την επισκεψιμότητα. Θα πρέπει να εξεταστεί διεξοδικά, καθώς εμπεριέχει δύο καίρια σημεία: α) το ενδεχόμενο, που προαναφέρθηκε, να υπάρχουν ιδιοκτήτες με τίτλους εποίκισμου στη κατοχή τους και β) το γεγονός ότι όλο το νησί είναι κηρυγμένο αναδασωτέο (δημόσια δασική έκταση) και κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος περιορίζει τις επεμβάσεις επί των ιδιοκτησιών. Ένας τρόπος να διαπιστωθεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς είναι και μέσω της περαίωσης της κτηματογράφησης.
- ii) Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να οριστεί ένα χρονοδιάγραμμα υλοποίησης όλων των επιμέρους δράσεων που πρέπει να γίνουν, λαμβάνοντας υπόψη και το σύνολο των ζητημάτων που θα πρέπει να εξεταστούν, καθώς η εξειδίκευση των αναγκαίων μέτρων και δράσεων προβλέπονται στο Παράρτημα III του ΦΕΚ του Σχεδίου Δράσης.
- iii) Ο όγκος των απορριμμάτων στο νησί αποτελεί ζήτημα άρρηκτα συνδεδεμένο με την επισκεψιμότητα. Άλλη περιβαλλοντική επιβάρυνση υφίσταται το νησί, εάν το επισκέπτονται για παράδειγμα 4.000 άτομα-αν είναι ακριβής ο αριθμός που αναφέρθηκε κατά τη συζήτηση- και άλλη επιβάρυνση προκαλεί στο νησί η επισκεψιμότητα πχ. 500 ατόμων.

♣ Οι εκπρόσωποι του Συνηγόρου του Πολίτη εξέφρασαν την άποψη ότι για την επιτυχία και ευόδωση τόσων σημαντικών εγχειρημάτων, όπως είναι το Σχέδιο Δράσης, είναι πολύ σημαντική η συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ όλων των συναρμόδιων και εμπλεκόμενων φορέων. Αν δεν υπάρχει συνεργασία και αμοιβαία διάθεση εύρεσης κοινά αποδεκτών λύσεων, με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρα ανάπτυξη, ανέφερε χαρακτηριστικά η κα Φιλιππάκη, πάντα θα προκύπτουν προσκόμματα και αντιρρήσεις στην υλοποίηση του Σχεδίου.

Σε ερωτήματα που έθεσε ο κ. Παραγκαμιάν [Συντονιστής] αναφέρθηκαν τα κάτωθι:

♣ Η παραμονή για μακρό χρονικό διάστημα των αυθαίρετων προβλητών και η μη εκτέλεση της κατεδάφισής τους συνιστά σημαντική δυσλειτουργία, καθώς διαπιστώνεται έλλειψη άμεσης ενεργοποίησης του μηχανισμού καθαίρεσης. Επισημάνθηκε, μετά από παρέμβαση της κας Κοζυράκη, ότι έχει ανασταλεί από πέρυσι και μέχρι τις 31-03-2022 η εκτέλεση των πρωτοκόλλων κατεδάφισης σε αιγιαλό και παραλία (άρθρο 247 του ν.4782/2021 όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 111 του ν. 4850/2021) και το γεγονός αυτό αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα, που δημιουργεί περαιτέρω εμπόδια για την αποκατάσταση της νομιμότητας.

♣ Η άμεση δρομολόγηση της δράσης, που προβλέπεται από την ΚΥΑ περί της μελέτης εγκατάστασης λιμενικής προβλήτας, θα συνδράμει στη λήψη των σχετικών αποφάσεων για την ασφαλή πρόσβαση και την επισκεψιμότητα στο νησί.

♣ Σημαντική παράμετρος παραμένει η ενημέρωση και «εκπαίδευση», όχι μόνο της τοπικής κοινωνίας, αλλά και των εκπροσώπων των διαφόρων φορέων στα θέματα αειφορίας και βιώσιμης ανάπτυξης, προκειμένου κάθε δραστηριότητα στο νησί να διενεργείται χωρίς να επιβαρύνεται το φυσικό και το πολιτιστικό περιβάλλον.

Β΄ ΜΕΡΟΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ & ΜΕΛΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Ε.Πα.Σ.Δ.Χ. ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Στο παρόν αποτυπώνονται τα κύρια σημεία των τοποθετήσεων των μελών και του Συντονιστή της Επιτροπής Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης για τη νήσο Χρυσή κατά το β΄ μέρος της συνεδρίασης, στη συζήτηση που ακολούθησε διάρκειας δύο ωρών, ως εξής:

1. ΓΟΥΛΙΔΑΚΗΣ:

Πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι κάτωθι παράμετροι:

- Μέχρι στιγμής δεν έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή ξεκάθαρες απόψεις-διατυπώσεις από την επιθυμία-προσδοκία-βούληση του Δήμου της Ιεράπετρας, δια του εκπροσώπου του, γεγονός που διεγείρει: α) μία έντονη επιφυλακτικότητα στο αν θα μπορέσει η όποια απόφαση ληφθεί από την Επιτροπή, η οποία πρέπει να είναι καλά διατυπωμένη και σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, να έχει την προσδοκώμενη επιτυχία καθώς και β) μία επιφυλακτικότητα ως προς τις πραγματικές προθέσεις του Δήμου Ιεράπετρας. Είχαν δεσμευτεί, τουλάχιστον δια στόματος της εκπροσώπου του Δήμου, κας Χατζημαρκάκη, στη 2^η (προηγούμενη) συνεδρίαση, ότι θα γίνει Δημοτικό Συμβούλιο προκειμένου να διατυπωθούν επίσημα οι απόψεις και οι εστιαστές του Δήμου Ιεράπετρας. Προφανώς δεν έχει γίνει κάτι τέτοιο μέχρι στιγμής, πιθανότατα και λόγω της διαδικασίας των αρχαιρεσιών να μην υπήρξε ο κατάλληλος χρόνος από την πλευρά του Δήμου να έχει μία προετοιμασμένη θέση.
- Το νησί, και το Μικρονήσι και δασικό είναι, και αναδασωτέο είναι, και αρχαιολογικός χώρος είναι, και παραμεθόριος είναι, και όλο Natura είναι, και έχει και άλλες ονοματολογίες, σε κάθε περίπτωση. Αλλά είναι και ιδιωτικό. Το ίδιο το πλαίσιο της ΚΥΑ (Σχέδιο Δράσης) θέτει τους κανόνες και τις προϋποθέσεις ως προς την επισκεψιμότητα -την οποία δεν απαγορεύει- αφού προβλέπει την ημερήσια επίσκεψη με σκοπό την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την παρατήρηση της φύσης και την αναψυχή. Ωστόσο κρίνεται απαραίτητο να καθοριστεί με σαφήνεια η έννοια της «επισκεψιμότητας» και ποιος θεωρείται «επισκέπτης» στη νήσο. Υπό την έννοια ότι ως «επισκέπτης» νοείται ο τουρίστας που επιθυμεί να δει το νησί στα πλαίσια των δυνατοτήτων που του δίνει ο νόμος ή ο εκάστοτε ερευνητής/παρατηρητής με περιβαλλοντικό ενδιαφέρον ο οποίος θα έχει και τις σχετικές άδειες που προβλέπονται ή τα ελεγκτικά όργανα των Υπηρεσιών που έχουν αρμοδιότητες στο νησί. Προφανώς στον ιδιοκτήτη που έχει νόμιμους τίτλους στη κατοχή του δεν δύναται να απαγορευτεί η αποβίβασή του στη νήσο προκειμένου να επισκεφθεί την περιουσία του.

Γενικά, ωστόσο, το ιδιοκτησιακό καθεστώς είναι ένα πρόβλημα που δεν έχει ξεπεραστεί. Ένας ακόμα ανασταλτικός παράγοντας, στη παρούσα φάση, στη λήψη πιο διευρυμένης και πιο τεκμηριωμένης άποψης, είναι το γεγονός ότι ναι μεν έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες και του Κτηματολογίου και των Δασικών Χαρτών αλλά δεν έχουν ολοκληρωθεί. Η Αντιπεριφέρεια Λασιθίου έχει ήδη λάβει απαντήσεις από το Κτηματολόγιο όσο αφορά στις ιδιοκτησίες και έχει ξεκινήσει η προσπάθεια εντοπισμού των νόμιμων ιδιοκτητών. Και αυτό είναι κρίσιμο να γίνει γιατί, πραγματικά, πολλές από τις αποφάσεις που θα ακολουθήσουν, όχι μόνο ως προς τη φύλαξη στη παρούσα φάση και την επισκεψιμότητα, θα καθοριστούν από αυτά τα ζητήματα. Δηλαδή το πώς θα κινηθεί η Επιτροπή (που συντονίζει και εποπτεύει) αλλά και οι Φορείς Υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης, τι δύναται να εφαρμόσει, που δύναται να το κάνει κλπ.

Αξίζει να σημειωθεί, λαμβάνοντας υπόψη και οχλήσεις που έχουν ήδη γίνει από ιδιοκτήτες δηλώνοντας την προθυμία τους να συνεργαστούν στην υλοποίηση αυτού του μεγάλου εγχειρήματος, το γεγονός ότι θα έπρεπε να υπάρχει και με τους ίδιους τους ιδιοκτήτες σημείο ενημέρωσης για να έχουν λόγο, κάτι που προφανώς το ΦΕΚ το έχει ορίσει αλλιώς και δεν αφήνει περιθώρια παρά να γίνει αποδεκτό αυτό.

- Γίνεται αντιληπτό, και μετά τις τοποθετήσεις των επικεφαλής των φορέων που προσκλήθηκαν και συμμετείχαν, ότι με τις παθογένειες που υπάρχουν, κυρίαρχο πρόβλημα-και άλλοθι και υπαρκτό πρόβλημα-αποτελεί η δυνατότητα πρόσβασης στο νησί. Οι δημόσιες υπηρεσίες για να παρέμβουν και για να υπάρχει «κάλυψη» των ανθρώπων που παρεμβαίνουν θα πρέπει να κινούνται σε συγκεκριμένους τακτούς χρονικούς ορίζοντες και με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα. Επομένως η πρόσβαση δεν είναι όντως εύκολη. Η Δημοτική Αστυνομία πράγματι, και περισσότερο από τις άλλες Υπηρεσίες, έκανε και πιο προχωρημένη εργασία, καταγράφοντας καταστάσεις περιγραφικά, δίνοντας πληροφορίες σε όλους τους άλλους αρμόδιους φορείς, εφόσον ήθελαν να τις έχουν στη διάθεσή τους.

Το κυρίαρχο πρόβλημα που αναδεικνύεται είναι η δυνατότητα να υπάρχει, και τακτικά και άτακτα, πρόσβαση στο νησί για τις ίδιες τις Υπηρεσίες που θα οριστούν για τη φύλαξη του νησιού αλλά και, σε κάθε περίπτωση, το πώς θα επιτηρηθεί όποια απόφαση ληφθεί.

Πολύ εποικοδομητική, στο προβληματισμό των μελών, ήταν η παρέμβαση του κ. Κουδουμά (Δασάρχη Λασιθίου) ο οποίος θέτοντας ένα καίριο ερώτημα στον Υπολιμενάρχη - εάν το Λιμενικό δίνει άδεια για πρόσδεση και αποβίβαση επισκεπτών στο νησί- διευκρινίστηκε ότι το Λιμενικό Σώμα εγκρίνει μόνο τον απόπλου για λήψη θαλάσσιου λουτρού και είναι ευθύνη του εκάστοτε καπετάνιου-πλοιοκτήτριας εταιρείας η πρόσδεση σε προβλήτα της νήσου και η αποβίβαση των επισκεπτών. Στην ουσία όμως αυτή η παρέμβαση κατέδειξε το γεγονός ότι : α) υφίσταται απαγόρευση και για κατασκήνωση και επειδή το νησί είναι αναδασωτέο δεν επιτρέπεται να είναι πάνω στο νησί, β) υπάρχει αδυναμία επιτήρησης αυτής της διαδικασίας. Άλλη παράμετρος που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι και το δεδομένο ότι, με απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού, το 2021 υπήρχε απαγόρευση για εκμίσθωση παραλιών (ομπρέλες, καντίνες κλπ.) η οποία αφορά και στη τουριστική περίοδο του έτους 2022.

Δεδομένων, επομένως, όλων των προαναφερθέντων θα πρέπει πριν τη λήψη απόφασης να συνηυπολογιστούν όλες οι παράμετροι ούτως ώστε στο πλαίσιο της επισκεψιμότητας, είτε οριστεί αριθμός είτε όχι, αυτή η απόφαση να προβλέπει το εξής: «Επιτρέπει την αποβίβαση;». Και να είναι μία απόφαση η οποία δεν θα έχει τόσο τη σημασία του πώς το αποδέχονται τα επιχειρηματικά συμφέροντα που τώρα δρουν σε σχέση με το νησί-διότι έχει γίνει αντιληπτό ότι είναι πολύ λιγότερα από αυτά που αφορούν συνολικά την Πολιτεία, τους πολίτες και την αειφορία και προστασία του νησιού.

- Παρά τις αδυναμίες που όλοι ανέδειξαν, ο περιορισμός της επισκεψιμότητας είναι μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής. Αναφέρθηκε για παράδειγμα ότι δρουν επιχειρηματικά πέντε με έξι ημερόπλοια. Αν με την απόφαση που θα ληφθεί οριστεί ένας αριθμός, τότε υποχρεωτικά τα ημερόπλοια θα πρέπει να τηρήσουν αυτό τον αριθμό. Δηλαδή αν, για παράδειγμα, οριστεί ο αριθμός 500 ή 700 ή 300 άτομα, οι πλοιοκτήτριες εταιρείας αναγκαστικά θα δουν ότι δεν υπάρχουν τα συμφέροντα που είχαν πέρυσι με τις διαδικασίες που ακολουθούσαν και με διπλά, ενδεχομένως, δρομολόγια. Αν τεθούν οι κανόνες και κοινοποιηθούν, αυτό θα είναι ένα ισχυρό βοήθημα στο να οριστεί η επιθυμητή επισκεψιμότητα και να επιτηρηθεί με την στήριξη και των εχόντων οικονομικά συμφέροντα στο νησί.

2. ΚΟΖΥΡΑΚΗ:

- Το γεγονός της απουσίας, για δεύτερη φορά, του Δήμου Ιεράπετρας πέρα από θλίψη δημιουργεί θέματα πλέον ευθιξίας καθώς καταδεικνύει είτε «προχειρότητα» στον τρόπο που αντιμετωπίζουν οι εκπρόσωποι του Δήμου Ιεράπετρας τον σκοπό και την αποστολή της Επιτροπής και την σημαντικότητα του Σχεδίου Δράσης γενικότερα, είτε «σκοπιμότητα» και «αποποίηση ευθυνών» υπό την έννοια ότι η αντιμετώπιση αυτή καταδεικνύει ένα «κρυφό» του τύπου «κάντε εσείς ό,τι θέλετε, λάβετε όποια απόφαση θέλετε, εμείς σαν Δήμος δεν συμμετείχαμε στη λήψη αποφάσεων οπότε δεν φέρουμε και καμία ευθύνη» (όπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε από την κα Κοζυράκη).
- Το Σχέδιο Δράσης δεν έχει διάρκεια αορίστου χρόνου. Προβλέπει και ορίζει συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα, δύο συν ένα χρόνια. Όλα πρέπει να υλοποιηθούν σε αυτό το συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.
- Ως προς την επισκεψιμότητα, για να παραμείνει το όριο επισκεπτών που ισχύει σήμερα ή για να μειωθεί θα πρέπει να υπάρξει με σαφήνεια το πλαίσιο, το ορισμένο και το πραγματικό, που θα το ελέγχει. Να υπάρχει το μοντέλο εκείνο και ο μηχανισμός (τα καρτελάκια που ειτώθηκαν, σύγχρονα μέσα τεχνολογίας κλπ.) με την εφαρμογή του οποίου θα επιτυγχάνεται ο έλεγχος του ημερήσιου αριθμού επισκεπτών καθώς ο έλεγχος αυτών που διανυκτερεύουν στο νησί. Εάν δεν διασφαλιστούν αυτά η υφιστάμενη κατάσταση θα διαιωνίζεται.
- Από τη συζήτηση, και παρά το γεγονός ότι η κοινή επιθυμία όλων (Επιτροπής, φορέων, τοπικής κοινωνίας) είναι να υπάρχει μία τεκμηρίωση και μία κατάδειξη ενός πραγματικού αριθμού που δεν θα δημιουργεί προβλήματα στο νησί, δυστυχώς έχει καταδειχθεί ότι αναγκαστικά οδηγείται η Επιτροπή σε αποφάσεις περί απαγόρευσης της επισκεψιμότητας για διάστημα ενός ή δύο χρόνων. Και η έννοια του «επισκέπτη» αφορά αυτόν που πάει στη νήσο και είναι ξένος στο χώρο. Δεν αφορά ούτε σε φερόμενους ιδιοκτήτες ούτε σε στελέχη Υπηρεσιών.
- Το ιδιοκτησιακό καθεστώς δε θα λυθεί με τους Δασικούς Χάρτες. Αυτό θα γίνει μέσα από το Κτηματολόγιο σε σχέση με την ιδιοκτησία. Το νησί και σύμφωνα με την κα Μπρόκου, Προϊσταμένη της Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου, έχει μπει στο όριο εποικισμού. Δεν είναι Δημόσιο Κτήμα γιατί ποτέ δεν έγιναν οι ενέργειες που απαιτούνται εκ του νόμου για να χαρακτηριστεί Δημόσιο Κτήμα. Αυτό θα ήταν το ζητούμενο να γίνει και για τη Χρυσή, μέσα από αναγκαστικές απαλλοτριώσεις, αν αυτό καταστεί εφικτό. Από την άλλη μεριά, αυτό δε σημαίνει ότι αναγνωρίζονται και οι φερόμενοι ιδιοκτήτες ως νόμιμοι ιδιοκτήτες. Αυτή τη στιγμή το Δημόσιο, μέσα από ισχυρά θεσμικά πλαίσια, αξιώνει την προστασία της περιοχής και αντιμετωπίζει τους διεκδικούντες ως φερόμενους ιδιοκτήτες γιατί δεν υπάρχει κάτι ισχυρό στα χέρια τους ως απόδειξη περί νόμιμης ιδιοκτησίας.

3. ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ:

- Είναι δυσάρεστο το γεγονός της απουσίας του Δήμου Ιεράπετρας και της συνολικής στάσης του απέναντι στην Επιτροπή και το Σχέδιο Δράσης.
- Ως προς την επισκεψιμότητα, το αποδεδειγμένο, από τις τοποθετήσεις όλων, γεγονός είναι ότι αυτή είναι αδύνατον να ελεγχθεί. Από την εμπειρία ως Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης ποτέ δεν ενημερώθηκε ο Φορέας από το Λιμεναρχείο για αριθμούς επισκεπτών της τάξης των 2.500, 3.000 ή 4.000 ατόμων. Ωστόσο είναι κοινά γνωστό ότι ο υπάλληλος που έκοβε τα χαρτάκια, όταν τα άτομα έφταναν το επιτρεπτό όριο (1.400), αποχωρούσε από το πόστο του καθώς δεν

υπήρχε εισπρακτικός λόγος να παραμένει με αποτέλεσμα τελικά να μπαίνουν στο νησί όλο και περισσότεροι. Με άλλα λόγια είναι αδιαμφισβήτητο το ότι μπαίνουν πολύ περισσότεροι στη Χρυσή.

- Καμία Υπηρεσία από αυτές που εκπροσωπήθηκαν δεν έχουν αρμοδιότητες στο θέμα της καταμέτρησης του αριθμού που αποβιβάζεται στο νησί ή που φεύγει από το νησί ή αυτών που μένουν-διανυκτερεύουν στο νησί.
- Η πιο ενδεδειγμένη λύση, τη παρούσα φάση, φαίνεται να είναι η απαγόρευση της επισκεψιμότητας στο νησί. Με εξαίρεση τους ιδιοκτήτες, τα στελέχη των Υπηρεσιών και τους επιστήμονες/ερευνητές/αρχαιολόγους που έχουν ειδικό επιστημονικό ενδιαφέρον για τη νήσο, μετά φυσικά από την έκδοση των αδειών που απαιτούνται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες. Οι αποφάσεις της Επιτροπής θα πρέπει να είναι προς την κατεύθυνση του να επιτρέπεται για τα τουριστικά πλοία μόνο ο περίπλου του νησιού και η λήψη θαλάσσιου λουτρού στις παραλίες για τους τουρίστες, χωρίς τη δυνατότητα αποβίβασής τους στο νησί και μετακίνησής τους στα ενδότερα.
- Ως προς τη φύλαξη, είναι ένα ζήτημα σύνθετο που πρέπει να εξεταστεί σοβαρά καθώς: α) τη παρούσα φάση δεν υπάρχουν εγκαταστάσεις και υποδομές, β) είναι αδύνατον να βρίσκονται περιμετρικά του νησιού φύλακες και να είναι και εκεί συνέχεια και γ) οι Υπηρεσίες δεν έχουν δικό τους πλωτό μέσο οπότε αυτή τη στιγμή η πρόσβαση είναι εξαιρετικά δύσκολη.

4. ΜΙΧΕΛΑΡΑΚΗΣ:

- Είναι κοινά αποδεκτό από όλους, και μετά τις τοποθετήσεις των επικεφαλής των Υπηρεσιών, ότι τον ημερήσιο αριθμό επισκεπτών είναι αδύνατον να τον καθορίσει κανείς τη παρούσα φάση. Επίσης είναι αδύνατον ο οποιοσδήποτε αριθμός καθοριστεί να ελεγχθεί. Καμία Υπηρεσία αυτή τη στιγμή δεν μπορεί να ελέγξει αν δεν μπει ένας φράχτης.
- Η χρήση σύγχρονων μέσων τεχνολογίας είναι απαραίτητη προϋπόθεση. Για παράδειγμα παρακολούθηση μέσω καμερών. Μέσω του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και στα πλαίσια της συνοριακής φύλαξης και παράνομων δραστηριοτήτων-που όλοι γνωρίζουν ότι υπάρχουν τέτοιες πάνω στο νησί-θα μπορούσε να εξεταστεί η εξεύρεση και διάθεση ενός κονδυλίου από Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα-περίπτωση Έβρου-ώστε να αγοραστούν και να εγκατασταθούν κάποια σύγχρονα μέσα επιτήρησης και παρατήρησης για το νησί.
- Οποσδήποτε πρέπει να διερευνηθεί η πιθανότητα αγοράς ενός πλωτού μέσου το οποίο θα εξυπηρετεί τους υπηρεσιακούς σκοπούς του ελέγχου. Από τις τοποθετήσεις των εκπροσώπων των τοπικών αρχών αλλά και από αυτά που είναι γνωστά στους Ιεραπετρίτες, μέχρι να εγκριθούν οι διαδικασίες για να πάει το σκάφος του Λιμενικού Σώματος-το οποίο χρησιμοποιούν όλες οι συναρμόδιες υπηρεσίες-στο νησί έχουν ήδη ενημερωθεί οι δράστες παράνομων ενεργειών πάνω στο νησί και εξαφανίζονται-επί της ουσίας ο έλεγχος δεν φέρνει τα επιθυμητά αποτελέσματα.
- Προκαλεί εντύπωση το γεγονός της απουσίας του Δήμου Ιεράπετρας και από αυτή τη συνεδρίαση.
- Όσον αφορά τους φορείς και τους πολίτες της Ιεράπετρας, όλοι θέλουν το «καλό» του νησιού. Είναι ελάχιστοι οι έχοντες οικονομικά συμφέροντα στο νησί. Μετριοούνται στα δάκτυλα του ενός χεριού και ζουν είκοσι οικογένειες. Δεν γίνεται να αποτελεί δικαιολογία και επιχείρημα

δηλώσεις όπως αυτή που έγινε πρόσφατα από Αντιδήμαρχο του Δήμου Ιεράπετρας σε ΜΜΕ ότι ζουν πάρα πολλές οικογένειες από την επιχειρηματικότητα που αναπτύσσεται στο νησί, καθώς ο κλάδος της εστίασης και του πρωτογενούς τομέα παραγωγής (θερμοκήπια) στην ευρύτερη περιοχή της Ιεράπετρας έχουν τη δυνατότητα να τους απασχολήσουν όλους. Η κατάσταση που υφίσταται τόσα χρόνια στο θέμα της νήσου Χρυσή, ως προς την οικονομική εκμετάλλευση του νησιού και την παραβατικότητα, δεν αρέσει σε κανένα Ιεραπετρίτη. Στο παρελθόν, έχουν καταβληθεί, δυστυχώς χωρίς αποτέλεσμα, εκτενείς προσπάθειες από το Σωματείο Καταστηματαρχών Εστίασης Ιεράπετρας για να αντιστραφεί το γεγονός ότι τα εμπορικά καταστήματα και τα καταστήματα εστίασης δεν έχουν ουσιαστική ανταποδοτικότητα από τον τουρισμό του νησιού.

5. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ:

- Προκαλεί, πραγματικά, αρνητική εντύπωση, το γεγονός ότι ο Δήμος Ιεράπετρας πάλι δεν εκπροσωπείται σε αυτή την κρίσιμη συνεδρίαση. Και θα μπορούσε να χαρακτηριστεί έως προσβλητικό, όχι μόνο για τα μέλη της Επιτροπής αλλά και για τους πολίτες της Ιεράπετρας. Όφειλε ο Δήμος Ιεράπετρας να βρει άλλο τρόπο μέσα από την παρουσία ίσως κάποιου άλλου στελέχους του, που δεν θα είχε μεν δικαίωμα ψήφου αλλά θα υπήρχε η δυνατότητα να εκφραστούν οι απόψεις, είτε θετικές, είτε ενστάσεις-αντιρρήσεις.
- Ως προς την επισκεψιμότητα, το ζήτημα επικεντρώνεται σε δύο σημεία: α) στα σκάφη που μεταφέρουν τον κόσμο στη Χρυσή και β) σε αυτούς που πάνε ιδιωτικά και διανυκτερεύουν. Καταρχάς, τα σκάφη, όπως αναφέρθηκε, είναι πέντε με έξι ημερόπλοια και έξι με επτά ιδιωτικά. Ο μέσος όρος του επιτρεπόμενου αριθμού επιβατών των ημερόπλοιων είναι 300 άτομα, και ο αντίστοιχος μέσος όρος στα ιδιωτικά σκάφη είναι 20 άτομα. Αν γίνουν οι υπολογισμοί είναι περίπου στα 2.000 άτομα maximum που μπορούν να μεταφέρουν αυτά τα πλοία στο νησί. Με μία φορά. Αν ληφθεί υπόψη και ο περιορισμός του 50% λόγω συνθηκών covid-19 (που αργότερα έγινε 80% τον Αύγουστο του 2021) κατεβαίνουμε, υποθετικά μιλώντας, στα 1.000 άτομα. Υποθετικά πάλι ισχύει ότι πάνε και 200 άτομα με τα ιδιωτικά σκάφη. Καταλήγοντας, περίπου 800 άτομα πηγαίνουν με τα ημερόπλοια. Δεν είναι το θέμα το νούμερο, αυτό θα προκύψει από μία μελέτη κλπ. Το θέμα είναι ο έλεγχος. Ο έλεγχος, μπορεί να γίνει από το Λιμεναρχείο, εξάλλου αναφέρεται και στο Πόρισμα του ΣτΠ (2017). Από εικοσάχρονη εμπειρία στα θέματα της νήσου Χρυσή, παλιά δίνανε ονομαστικές καταστάσεις. Ερχόταν δηλαδή το πούλμαν με τους ξεναγούς και κατέθεταν ονομαστική κατάσταση. Διότι αυτοί είχαν πάρει ήδη τα χρήματα από τους τουρίστες, τους έδιναν τα εισιτήρια μέσα στο πούλμαν και έμπαιναν οι τουρίστες μέσα στο σκάφος. Και δεν είναι δύσκολο και αυτοί που μεμονωμένα πάνε να σημειώσουν το όνομά τους. Η ύπαρξη ονομαστικών καταστάσεων είναι απαραίτητη αν σκεφτεί κανείς ότι σε πιθανή περίπτωση ναυτικού ατυχήματος δε θα υπάρχει η δυνατότητα να γνωρίζουν οι αρχές ονόματα των εμπλεκόμενων στο συμβάν. Επίσης ο εν θέματι κατάλογος χρησιμεύει στην επιστροφή-κατεβήκατε όλοι εσείς, είσαστε αυτοί που αναγράφονται στο κατάλογο; Χωρίς ονομαστικό θα πει κανείς: «ωραία 100 πήγανε 100 γυρίσανε». Ναι αλλά αν μείνανε δέκα εκεί και μπήκαν δέκα άλλοι να επιστρέψουν πίσω-δεν ελέγχεται. Γίνεται αντιληπτό από όλους ότι είναι θέμα ελέγχου. Προτείνεται να ρυθμιστεί με κάποιο τρόπο (νομοθετική ρύθμιση ή άλλο τρόπο) το να γίνεται μόνο ένα δρομολόγιο την ημέρα και οι πλοιοκτήτες να μην υπερβαίνουν τον μέγιστο αριθμό επιβαίνόντων που θα οριστεί.

Η Δασική Υπηρεσία έχει διαθέσιμους επτά δασοφύλακες και αν σε αυτούς προστεθούν οι Πυροσβέστες και η Δημοτική Αστυνομία που ανέφεραν ότι αντιμετωπίζουν την ίδια σημαντική δυσκολία της μετάβασής τους στο νησί λόγω έλλειψης σκάφους, συγκεντρώνονται αρκετά άτομα μαζί και με τους αρχαιοφύλακες της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας Ιεράπετρας. Περίπου δέκα με δώδεκα άτομα οι οποίοι υπάρχουν, είναι διαθέσιμοι, αρκεί να βρεθεί λύση για τη μετάβασή τους στη νήσο.

Με αυτά λοιπόν τα τρία δεδομένα: α) ένα δρομολόγιο την ημέρα – το οποίο θα έχει γίνει αποδεκτό από τους πλοιοκτήτες και θα εφαρμόζεται, β) μη υπέρβαση μέγιστου αριθμού επιβαινόντων στα πλοία και β) επαρκές ανθρώπινο δυναμικό για τη φύλαξη, ακόμα και αν ληφθεί απόφαση συνέχισης της αποβίβασης επισκεπτών στο νησί και αποβίβασής τους στην παράνομη προβλήτα, είναι εφικτός με κάποιο τρόπο ο έλεγχος των, για παράδειγμα, 1000 ατόμων. Ήτοι να ελέγχεται ο αριθμός, το να μη διανυκτερεύσει κάποιος στο νησί και στο να μη γίνεται οποιαδήποτε δραστηριότητα που μπορεί να βλάψει το οικοσύστημα.

- Κρίνεται κρίσιμο να εξευρεθεί μία χρηματοδότηση της τάξεως των 70.000-80.000€ για να αγοραστεί ένα σκάφος μήκους 8m, χωρητικότητας έως 8 ατόμων ώστε να εξυπηρετεί τις ανάγκες και των μικτών κλιμακίων ελέγχου. Αυτό θα μπορούσε να ανήκει σε μία Υπηρεσία, για παράδειγμα στο Δασαρχείο Λασιθίου του οποίου ο εκπρόσωπος δήλωσε ότι η Υπηρεσία του μπορεί να καλύπτει τα έξοδα συντήρησης και των καυσίμων.
- Στο θέμα του προβλήτα, και με δεδομένο ότι: α) έχει κριθεί παράνομος με τελεσίδικη απόφαση καθώς και β) ότι, όπως προκύπτει μετά τον κύκλο ομιλιών των εκπροσώπων των συναρμόδιων αρχών, είναι κοινά παραδεχτό ότι το νησί δέχεται μεγάλη ένταση και πίεση από την ανθρώπινη παρουσία και δραστηριότητα, συνεχίζεται η παραβατική δραστηριότητα και θα πρέπει να υπάρξουν αυστηροί περιορισμοί ως προς την κυκλοφορία στα ενδότερα της νήσου, οι πιθανές ενέργειες που δύναται να γίνουν στη περίπτωση που δεν αποφασιστεί καθολική απαγόρευση της επισκεψιμότητας είναι:
 - i) να τοποθετηθούν σίδερα και κορδέλες που θα απαγορεύουν την πρόσδεση στους καπετάνιους,
 - ii) να ενημερωθούν εγγράφως οι πλοιοκτήτες ότι απαγορεύεται να προσδένουν εκεί τα πλοία και να αποβιβάζουν επισκέπτες,
 - iii) άμεσα να γίνουν ενέργειες κατεδάφισης του προβλήτα-λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση περί αναστολής εκτέλεσης κατεδαφίσεων σε αιγιαλό και παραλία με ισχύ έως 31/03/2021 και με εισήγηση από την Επιτροπή σε πιθανή παράταση ισχύος της εν θέματι απόφασης να υπάρξει εξαίρεση για τη Χρυσή-ώστε αυτό να έχει συντελεστεί μέχρι το τέλος του έτους 2022, και
 - iv) να προχωρήσει άμεσα το μέτρο του Σχεδίου Δράσης που, βάσει ΦΕΚ, έχει αναλάβει ο Δήμος Ιεράπετρας να υλοποιήσει, και αφορά στην μελέτη εγκατάστασης λιμενικής προβλήτας.

Κρίνεται σκόπιμο να ζητηθεί εγγράφως από τη Δημοτική Αστυνομία Ιεράπετρας όλος ο φάκελος σχετικά με τα ζητήματα της νήσου Χρυσή, ώστε να υπάρχει αναλυτική πληροφόρηση των μελών.

- Θα πρέπει να γίνουν άμεσα συντονισμένες επικοινωνιακές ενέργειες (Δελτία Τύπου, συνεντεύξεις κα.) για την ενημέρωση των πολιτών της Ιεράπετρας. Γιατί έχει μεγάλη σημασία να παρουσιαστεί στη τοπική κοινωνία, πέρα από τη ξεκάθαρη αποστολή που ορίζεται στο ΦΕΚ, και η πραγματική βούληση αυτής της Επιτροπής στο να γίνει επιτέλους κάτι για τη Χρυσή. Το

Δημοτικό Συμβούλιο που εξαγγέλθηκε από την Αντιδήμαρχο του Δήμου Ιεράπετρας ότι θα γίνει σύντομα ίσως δεν είναι η πιο αντιπροσωπευτική για τον λαό της Ιεράπετρας διαδικασία.

6. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

- Εντύπωση προκάλεσε το γεγονός ότι όλες οι Υπηρεσίες ανέδειξαν τη σωρεία προβλημάτων που συνεχίζουν να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν μέσα από την επιχειρησιακή τους δράση στο νησί, αλλά καμία δεν εισηγήθηκε τον προσωρινό αποκλεισμό του νησιού.
- Η διαχείριση του νησιού δεν είναι κάτι που διέπεται από το τι θα αποφασίσει ο λαός. Υπάρχει ένα Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, ένα Εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ένα τοπικό πλαίσιο και όλα αυτά υποχρεούνται οι τοπικές αρχές αλλά και οι πολίτες να τα εφαρμόζουν.
- Πρέπει να εξεταστούν πολλά ζητήματα που λαμβάνονται εξαρχής ως δεδομένα από τη γενικότερη νομοθεσία. Για παράδειγμα, τα ομπρελοκαθίσματα. Ομπρελοκαθίσματα στη βόρεια παραλία και τοποθέτηση κυλικείων εκεί, σημαίνει αλλαγή των ρευμάτων αέρα που μεταφέρουν άμμο στις αμμοθίνες. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από αυτές τις χρήσεις στο νησί είναι άγνωστες, δεν έχουν διερευνηθεί. Είναι γνωστά αρκετά παραδείγματα στη διεθνή βιβλιογραφία που οι ανεμοφράχτες τοποθετούνται για την αποκατάσταση των αμμοθινών, αν δεν είναι στη σωστή απόσταση από τη θάλασσα ή από τις αμμοθίνες και δεν έχουν το σωστό ύψος μπορεί να προκαλέσουν το αντίθετο από το προσδοκώμενο αποτέλεσμα, δηλαδή απώλεια της άμμου. Το νησί και οι παραλίες του δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται όπως αντιμετωπίζονται άλλες -πολυσύχναστες- παραλίες της Κρήτης.
- Εάν ανοίξει μία «τρυπούλα» σε όλα αυτά που έχουν ξεκινήσει να γίνονται με τη θεσμοθέτηση του Σχεδίου Δράσης και τη συγκρότηση της Επιτροπής θα δημιουργηθεί για άλλη μία φορά μία προβληματική κατάσταση. Ο Συντονιστής ανέφερε ότι όταν είχε εκπονηθεί το 1995 η μελέτη για την οικολογική διαχείριση της νήσου Χρυσή προέβλεπε, μεταξύ πολλών άλλων, και την κατασκευή μιας μικρής υποδομής 40-50 τ.μ για τις στοιχειώδεις ανάγκες φύλαξης και φιλοξενίας. Η κατασκευή έγινε τελικά 700 τ.μ.! Και αυτό προκάλεσε όλη τη ζημιά. Και ποιος ευθύνεται γι' αυτό; Ως αυτουργία ο Δήμος Ιεράπετρας, γιατί ήταν του Δήμου δραστηριότητα αυτή. Φυσικά δεν είναι αποκλειστικός υπεύθυνος. Ακούστηκαν απόψεις από εκπρόσωπο του Δήμου (κα Χατζημαρκάκη) σε ραδιοφωνική εκπομπή του τύπου «εμείς τα κληρονομήσαμε». Ποιοι εσείς; Τα πρόσωπα ή η Δημοτική Αρχή; Γιατί η Δημοτική Αρχή δεν κληρονόμησε τίποτα, και τα δημιούργησε και τα διαχειρίστηκε. Η Δημοτική Αρχή οφείλει πρωτίστως να κάνει την αυτοκριτική της. Οι δε αιρετοί που την εκπροσωπούν σήμερα να κάνουν ό,τι μπορούν για να διορθώσουν τα προβλήματα αλλά και να φροντίσουν να μην επαναληφθούν.
- Όσον αφορά στους προβλήτες της νήσου και στο σχετικό σχόλιο που αναφέρθηκε περί νομιμοποίησής τους (με το νόμο αυθαιρέτων), ο Συντονιστής υπερτόνισε, βρίσκοντας σύμφωνους όλους τους παρευρισκόμενους, την άποψή του ότι θεωρεί απαράδεκτο να νομιμοποιείται μία παρανομία. Οτιδήποτε παράνομο πρέπει να κατεδαφίζεται και αν κριθεί ότι πρέπει να ξαναγίνει, αυτό να γίνει με τη νόμιμη διαδικασία.
- Είναι βαθιά λυπηρό το γεγονός της απουσίας του Δήμου Ιεράπετρας. Από στοιχειώδη ευγένεια θα έπρεπε να είχαν ενημερώσει ότι δεν μπορούν να συμμετέχουν. Ωστόσο, και συμφωνώντας με τους εκπροσώπους του Συνήγορου του Πολίτη, θεωρείται επιβεβλημένη η συνεργασία για την επιτυχία και ευόδωση του Σχεδίου Δράσης.
- Όσον αφορά στην επισκεψιμότητα, οι γενικότερες διαπιστώσεις έγκειται στα κάτωθι:

- Η φύλαξη θα είναι πλημμελής και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ελεγχθεί ο αριθμός των ατόμων. Ακόμα και στη περίπτωση που οριστεί ένα όριο στο μέγιστο ημερήσιο αριθμό επισκεπτών, τίθεται το ερώτημα ποιος θα ελέγχει την μη υπέρβαση αυτού. Δεν υπάρχει κάποιος μηχανισμός ελέγχου.
- Από την άλλη μεριά είμαστε λόγω συγκυρίας, των απαγορεύσεων της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και του covid-19, σε μία καλή φάση για το περιβάλλον του νησιού. Με μία «επιθετική» στρατηγική θα δοθεί μία «ανάσα» στο νησί για ένα ή δύο χρόνια, όσο δηλαδή θα υλοποιείται το Σχέδιο Δράσης, και η νήσος θα προετοιμάζεται για τη Μονάδα Διαχείρισης που θα αναλάβει μετά τη διαχείρισή του.
- Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ταυτόχρονα «τρέχουν» άλλα δύο Σχέδια για τη νήσο Χρυσή – για τον οικότοπο και αυτό που θα γίνει Προεδρικό Διάταγμα. Πρέπει η υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης της ΚΥΑ (ΦΕΚ 617/Δ'/2021) να προχωρήσει με γρήγορους ρυθμούς γιατί αν εκδοθεί για παράδειγμα το Προεδρικό Διάταγμα αυτό θα είναι πολύ πιο πάνω από οποιαδήποτε ΚΥΑ και όλα όσα θα έχουν επιτευχθεί μέχρι τη στιγμή της έκδοσης του ΠΔ θα είναι μάταια.
- Θεωρείται ως η πιο ενδεδειγμένη πρόταση να εκδοθεί μία Απόφαση που να θέτει ένα «τέλος» στη μαζική επισκεψιμότητα του νησιού. Αυτονόητο είναι ότι δεν γίνεται να απαγορευτεί: α) η αγκυροβολία των τουριστικών πλοίων στις παραλίες της νήσου καθώς και β) η λήψη θαλάσσιου λουτρού και η προσέγγιση των επισκεπτών στις ακτές του νησιού με κολύμβηση. Αλλά ως εκεί, αιγιαλός-παραλία. Αυτό θα πρέπει να γίνεται γνωστό σε όλους. Αλλά και η Επιτροπή, και οι Υπηρεσίες βέβαια, θα πρέπει με τη σειρά τους να αναλάβουν τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες τους ώστε να προχωρήσουν τα μέτρα του Σχεδίου Δράσης και να υλοποιηθούν ή να δοθούν άλλες λύσεις σε ενδεχόμενα αδιέξοδα- που ήδη έχουν αρχίσει να διαφαινονται. Εάν χρειαστεί, για παράδειγμα, να τροποποιηθεί η ΚΥΑ του ΦΕΚ για να αντικατασταθούν δύο ή τρία μέτρα με κάποιο άλλο μέτρο που κρίνεται πιο επιτακτικό και επείγον να γίνει, θα πρέπει να επιχειρηθεί ως ενέργεια, να υπάρχει δηλαδή το «ανοικτό» μυαλό να προβλεφθούν όσα οι συνθήκες επιβάλλουν και να γίνουν οι ανάλογες ενέργειες.
- Τέλος όσον αφορά το ιδιοκτησιακό, είναι απόλυτα σεβαστή η ιδιοκτησία κάθε Έλληνα πολίτη όσο τίποτα άλλο. Η περιουσία του κάθε ανθρώπου, το σπίτι του κάθε ανθρώπου προστατεύεται από το Σύνταγμα. Αρκεί να είναι νόμιμο. Σε περίπτωση που το νησί είναι ιδιόκτητο όλα τα Σχέδια θα έχουν σημαντικά προσκόμματα ως προς την εφαρμογή τους. Εάν υπάρχουν πράγματι νόμιμα υφιστάμενες ιδιοκτησίες και οι ιδιοκτήτες εγείρουν αντιρρήσεις για οποιοδήποτε θέμα και αρχίζει σιγά σιγά να «ροκανίζεται» το νησί αυτό αυτομάτως σημαίνει αλλαγή του χαρακτήρα του.

Κρίνεται αναγκαίο να εξεταστεί διεξοδικά και να λυθεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς στο νησί και να γνωστοποιηθούν οι νόμιμοι τίτλοι ιδιοκτησίας. Έτσι ώστε να υπολογιστεί και το κοστολόγιο για αναγκαστική απαλλοτρίωση και προκειμένου να περιέλθει η Χρυσή στο Δημόσιο. Τέτοιες περιοχές, σαν το νησί, πρέπει να είναι Δημόσιο Κτήμα, όπως είναι η Ντία ή οι Διονυσάδες. Πρέπει αυτές οι εμβληματικές περιοχές να είναι ιδιοκτησία του Κράτους και όχι του ανθρώπου ώστε να εξασφαλιστεί η διατήρησή τους. Και να είναι παρακαταθήκη για το μέλλον και για τις επόμενες γενιές.

- Πολύ σύντομα θα προστεθεί ακόμα ένας φορέας που θα μεριμνά για τη προστασία του νησιού. Θα είναι η Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης του

ΟΦΥΠΕΚΑ. Η διαδικασία επιταχύνεται, επομένως θα υπάρξει, καλώς εχόντων των πραγμάτων, και πρόσθετο προσωπικό καθώς και υλικοτεχνική υποδομή.

Ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών κατά την οποία έγινε αναφορά στο μοναδικό φυσικό περιβάλλον της νήσου και τον οικότοπο του "θαλάσσιου" κέδρου (άρκευθος) ο οποίος έχει πληγεί συστηματικά και αυξανόμενα από την ένταση των δραστηριοτήτων της καλοκαιρινής περιόδου και, κινδυνεύει άμεσα με εξαφάνιση εάν δεν ληφθούν δραστικά μέτρα αντιμετώπισης και αποκατάστασης του. Επιπρόσθετα τονίστηκε η αναγκαιότητα να υπάρξει μία απόφαση από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, η οποία θα πρέπει να έχει ισχυρή νομική υποστήριξη και θα πρέπει να κάνει αναφορά στις κυρώσεις που δύναται να επιβληθούν στους παραβάτες. Συγκεκριμένα, η κα Κοζυράκη διευκρίνισε στα μέλη της Επιτροπής ότι οι κυρώσεις που θα επιβάλλονται θα είναι αυτές που προβλέπονται ήδη από την κείμενη νομοθεσία (για παράδειγμα κυρώσεις για παραβατική συμπεριφορά/δραστηριότητα σε αναδασωτέα έκταση κα.).

Στο σημείο αυτό της συζήτησης ο **κ. Γουλιδάκης** ζήτησε πάλι το λόγο και συμπλήρωσε την αρχική του τοποθέτηση, διατυπώνοντας τα κάτωθι:

- Όσον αφορά στους παράνομους προβλήτες και τις διαδικασίες νομιμοποίησής τους, η Αντιπεριφέρεια Λασιθίου συνηγορεί στην άποψη που εξέφρασε ο Συντονιστής της Επιτροπής και με την οποία συμφώνησαν και τα υπόλοιπα μέλη. Κατασκευές οι οποίες έχουν γίνει παράνομα και για τις οποίες έχουν εκδοθεί πρωτόκολλα κατεδάφισης θα πρέπει να μη δημιουργούν προβλήματα ασφαλείας.
- Από όσα έχουν καταμαρτυρηθεί, και από τις εκπροσώπους του Συνήγορου του Πολίτη, αλλά και από γεγονότα του περσινού καλοκαιριού όπου υπήρξαν συμβάντα λιποθυμίας επισκεπτριών στο νησί, δεν έχουν δημιουργηθεί συνθήκες πάνω στο νησί που να είναι ασφαλής η όποια επισκεψιμότητα (έλλειψη υποδομών κέντρου υγείας ή παροχής πρώτων βοηθειών).
- Προτείνεται στην Επιτροπή ότι, μέχρι την ολοκλήρωση των σχετικών μελετών (συμπεριλαμβανομένης και της μελέτης φέρουσας ικανότητας), και λαμβάνοντας υπόψη ότι συνηγορούν και τα δεδομένα των απαγορεύσεων που υπάρχουν μέχρι τώρα και από την πλευρά της Αρχαιολογίας, και από την πλευρά του Δασαρχείου καθώς και ότι υπάρχουν και οι κανόνες και οι κυρώσεις εκείνοι που μπορούν να επιβληθούν με την υφιστάμενη νομοθεσία, να κατευθυνθεί προς μία «προσωρινού» χαρακτήρα απόφαση. Και να τη προσδιορίσει μέχρι τον Ιανουάριο του έτους 2023. Σε αυτή την απόφασή της η Επιτροπή θα προσδιορίζει με σαφήνεια τι ακριβώς προτείνει να απαγορευτεί λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν δύναται να περιοριστεί κατά οποιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα των ιδιοκτητών να επισκεφτούν τις περιουσίες τους και των Υπηρεσιών – όποιες είναι αυτές - που έχουν λόγο στο νησί. Δηλαδή θα μπορούσε να υπάρξει μία απόφαση, με ισχύ ενός έτους από την ημερομηνία έκδοσής της, η οποία θα έχει το χαρακτήρα ότι «αντιμετωπίζουμε τα προβλήματα που έχουν ήδη αναδειχθεί και πιθανώς θα αναδειχθούν και άλλα κατά την εφαρμογή του Σχεδίου, ελέγχουμε σταδιακά τη πρόδοό μας ως Επιτροπή, ελέγχουμε τη πρόοδο υλοποίησης των μέτρων που προβλέπονται από το Σχέδιο Δράσης». Επίσης, σε αυτό το διάστημα θα πρέπει η Αντιπεριφέρεια Λασιθίου να προβεί σε κάθε αναγκαία ενέργεια εξεύρεσης επιπλέον χρηματοδοτικών πόρων.
- Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας περαιώσης του Κτηματολογίου και των διαδικασιών υποβολής ενστάσεων των Δασικών Χαρτών, θα γνωρίζει η Επιτροπή τους νόμιμους ιδιοκτήτες στη Χρυσή. Για το Μικρονήσι, έκτασης 117 στρεμμάτων, ήδη αυτό έχει αναφερθεί στις Υπηρεσίες της Αντιπεριφέρειας Λασιθίου ως πλήρης ιδιοκτησία από συγκεκριμένη οικογένεια.

Στο διάστημα των επόμενων μηνών και μέχρι το καλοκαίρι του 2022, και μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών του Κτηματολογίου και των Δασικών Χαρτών, θα έχει διαμορφωθεί πλήρης εικόνα ως προς το ιδιοκτησιακό καθεστώς της νήσου. Επίσης, θα έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες που απαιτούνται για την έγκριση των αδειοδοτήσεων που προαπαιτεί η εκτέλεση των έργων που προβλέπονται να γίνουν στο νησί. Επομένως, μετά από ένα χρόνο από τώρα, θα είναι σε θέση η Επιτροπή είτε να αναθεωρήσει τις αρχικές της αποφάσεις είτε να εισηγηθεί εκ νέου παράταση της απόφασης.

- Όσον αφορά στον επιχειρηματικό κόσμο που ασχολείται με τη νήσο Χρυσή- τουριστικά πλοία, ημερόπλοια, ιδιωτικά σκάφη-όσοι λίγοι και αν είναι αυτοί, και μην έχοντας η Επιτροπή καμία πρόθεση να αποκλείσει οποιονδήποτε με νόμιμο τρόπο δραστηριοποιείται επιχειρηματικά με τη νήσο, με την απόφαση αυτή περί απαγόρευσης αποβίβασης δεν θίγονται τα συμφέροντά τους. Προφανώς τα ημερόπλοια μπορούν να παραλάβουν τους επισκέπτες με τα πρωτόκολλα ασφαλείας και όσα ανέφερε το Λιμεναρχείο ότι ελέγχει.
Αν προσδιοριστεί ότι η επισκεψιμότητα σταματάει με τους κανόνες που έχουν τεθεί από την απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης στη λήψη του θαλάσσιου λουτρού και μόνο, δε θα δημιουργηθεί καν και σε αυτά τα λίγα συμφέροντα, που εν πάση περιπτώσει έχουν κατονομαστεί, κανένα πρόβλημα.

Στη συνέχεια, ο Συντονιστής διατύπωσε την από κοινού πρόταση των μελών ως εξής:

- Κατά την επόμενη τουριστική περίοδο έτους 2022:
 - i. Στα επιβατηγά τουριστικά πλοία (ημερόπλοια), στα επιβατηγά τουριστικά ολικής ναύλωσης και στα ιδιωτικά σκάφη αναψυχής να επιτρέπεται να κάνουν μόνο τον περίπλου του νησιού καθώς και στάσεις (αγκυροβολία) κοντά στις παραλίες, για τη λήψη θαλάσσιου λουτρού των περιηγητών. Οι λουόμενοι μπορούν να κάνουν χρήση των παραλιών, χωρίς όμως να επιτρέπεται η πρόσβαση στα ενδότερα του νησιού, ούτε να κάνουν χρήση της σκιάς των θαλασσόκεδρων εντός του επαπειλούμενου οικοτόπου, τηρώντας όλους τους όρους και περιορισμούς που ορίζει η ως άνω αναφερόμενη Κ.Υ.Α. για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, καθώς και της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής, και ο ισχύων Κανονισμός που διέπει το νησί ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής.
 - ii. Οι επιτρεπόμενοι λοιποί επισκέπτες στο νησί θα πρέπει είτε να διατηρούν νόμιμο δικαίωμα ή να διαθέτουν σχετική άδεια από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή αρχές.
 - iii. Τα παραπάνω προτείνεται να ισχύουν για ένα έτος από τη λήψη της σχετικής απόφασης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, οπότε και θα επανεξεταστούν από την Επιτροπή συνεκτιμώντας τα δεδομένα και την πρόοδο στα θέματα επάρκειας φύλαξης και ελέγχου επισκεψιμότητας.

Όλα τα μέλη που συμμετείχαν στη συνεδρίαση, ομόφωνα και χωρίς καμία αμφιβολία, ψήφισαν υπέρ της ως άνω διατυπωμένης πρότασης προκειμένου αυτή να αποτυπωθεί και στη σχετική Εισηγήση που θα υποβληθεί στη Συντονίστρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, σε εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 9 της αριθμ.οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 ΚΥΑ [ΦΕΚ 617/Δ' /17.09.2021].

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ

Επιτροπή Εφαρμογής και Παρακολούθησης
του Σχεδίου Δράσης της νήσου Χρυσή Δ. Ιεράπετρας Ν. Λασιθίου
(Αριθμ.68814/1025/05-11-2021 Απόφαση Συγκλήτου, ΑΔΑ: 64ΡΧΟΡ1Θ-296)

ΠΑΡΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟ 3ης ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ της Ε.Ε.Πα.Σ.Δ. νήσου ΧΡΥΣΗ

A/A	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	Όνοματεπώνυμο	Φορέας	Email	Τηλ.	ΥΠΟΓΡΑΦΗ
10	Προσκεκλημένος	Εμμανουήλ Κουδουμάς	Αναπλ. Προϊστάμενος Δ/νσης Δασών Λασιθίου	e.koudoumas@ardkritis.gov.gr	6974947140 2841082505	Μέσω Τηλεδιάσκεψης
11	Προσκεκλημένος	Ιωάννης Χρυσοφάκης	→ Υπολιμενάρχης Ιεράπετρας	XYRSOFAKHS.I@hcr.gr	2842340601 2742022294	Μέσω Τηλεδιάσκεψης
12	Προσκεκλημένος	Νικόλαος Πάντης	Υπαστυνόμος Α' -Διοικητής ΑΤ Ιεράπετρας	n.pantis@astynomia.gr	6988448160 2842090160	Μέσω Τηλεδιάσκεψης
13	Προσκεκλημένος	Ιωάννης Γαϊτανάκης	Εκπρόσωπος Αυτοτελούς Τμήματος Δημοτικής Αστυνομίας	gaitan29@gmail.com d.astynomia@ierapetra.gov.gr	2842340399 6906027510	Μέσω Τηλεδιάσκεψης
14	Προσκεκλημένη	Δάφνη Φιλυπάκη	Εκπρόσωπος Συνηγόρου του Πολίτη	filipaki@synigoros.gr gl@synigoros.gr	2131306664 2131306693	Μέσω Τηλεδιάσκεψης
15	Προσκεκλημένη	Ελευθερία Μαυρομάτη	Εκπρόσωπος Συνηγόρου του Πολίτη	elmaвроmati@synigoros.gr gl@synigoros.gr	2131306820	Μέσω Τηλεδιάσκεψης
16	Προσκεκλημένος	Δημήτριος Καλιοντζής	Διοικητής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Ιεράπετρας	ierapet@psnet.gr	2842020960	Μέσω Τηλεδιάσκεψης
17	Αναπληρωματικό Μέλος	Εμμανουήλ Καλύβας	Γεωπόνος, Εκπρόσωπος της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας Ιεράπετρας "ΚΟΚΚΙΝΕΛΛΑ"	calivasm@gmail.com	6972289083	Μέσω Τηλεδιάσκεψης [Παρατηρητής]
18						

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ

Επιτροπή Εφαρμογής και Παρακολούθησης
του Σχεδίου Δράσης της νήσου Χρυσή Δ. Ιεράπετρας Ν. Λασιθίου
(Αριθμ. 68814/1025/05-11-2021 Απόφαση Συγκρότησης, ΑΔΑ: 64ΡΧΟΡ10-296)

ΠΑΡΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟ 3ης ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ της Ε.Ε.Πα.Σ.Δ. νήσου ΧΡΥΣΗΣ

A/A	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	Όνοματεπώνυμο	Φορέας	Email	Τηλ.	ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Συντονιστής Πρόεδρος Επιτροπής	Καλούστ Παραγκαμιάν	Δ/ντής Ινστιτούτου Σηπταολογικών Ερευνών Ελλάδας	k.paragamian@gmail.com	6970020190	
2	Τακτικό Μέλος	Μαρία Κοζυράκη	Συντονίστρια Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης	m.koziraki@apdkritis.gov.gr ggg@apdkritis.gov.gr	6972998102	
3	Τακτικό Μέλος	Ιωάννης Γουλιδάκης	Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου	goulidakis@crete.gov.gr	2841022493 6932360400 2841340300 2841340301	
4	Τακτικό Μέλος	Γεώργιος Ασπραδάκης	Αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών Έργων και Μελετών Δήμου Ιεράπετρας	aspras1980@hotmail.com dimos@ierapetra.gov.gr	6936811185 2842340320	Μέσω Τηλεδιάσκεψης (Δεν συνδέθηκε)
5	Τακτικό Μέλος	Παύλος Δασκαλάκης	Εκπαιδευτικός, Εκπρόσωπος Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας Ιεράπετρας "ΚΟΚΚΙΝΕΛΛΑ"	daskalakispavlos@gmail.com	6932403188	
6	Τακτικό Μέλος	Εμμανουήλ Μιχαλαράκης	Πρόεδρος Σωματείου Καταστηματαρχών Ιεράπετρας	kafestiasierapetras@gmail.com	6944618255	Μέσω Τηλεδιάσκεψης
7	Τακτικό Μέλος	Μιχάλης Προμπονάς	Υπεύθυνος Εργαστηρίου Οικολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, Πανεπιστημίου Κρήτης	mpobonas@nhmc.uoc.gr	6977618329	
8	Προσκεκλημένη	Χρυσούλα Σοφιανού	Έφορος Αρχαιοτήτων Λασιθίου	chrsofianou@gmail.com efalas@culture.gr	2841022462 (εσωτ. 108) 6977735317	Μέσω Τηλεδιάσκεψης
9	Προσκεκλημένη	Μαίρη Μπρόκου	Προϊσταμένη Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου	kv-lasithiou@espp.gr	6982010438 2841342710 2841342706/707	Μέσω Τηλεδιάσκεψης (Δεν συνδέθηκε) (Τεχνικοί λόγοι)